СВОБОДА
LIBERTY

[Часопис]ъ для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза".

Четверъ 4-го Января, 1906. Число 1. — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, January 4, 1906. No. 1.

[...]миж[ъ] его нѣхто ду[...] лишь тутешний почтовй [вл]асти. О, якъ бы мы хотѣ[ли], щобъ кождый хто хоче [вы]давати украиньску часо[пись] въ Росія мавъ лишь [ти]й перешкоды, якй мавъ о. Немоловскій!

— ВЪ ШВАЙЦАРИИ вôд[бу]въ ся мітингъ представ[ни]ковъ россійскихъ револю[ці]йныхъ организацій. На мі[ти]нгу ухвалено убити ца[р]я, яко виновника масо[в]ыхъ убійствъ, мавшихъ мѣсце остатнима часами въ Росія.

— ВЪ Царскомъ Селѣ вôдкрыли заговôръ на царя, въ котрôмъ брали удѣлъ де-кôлька артилерійскихъ офіцерôвъ и два студенты зъ „шляхотныхъ" фамилій.

— ВІКТОРІЯ, Б. К. Біля берега острова Ванкуверъ потонувъ ся англійскій пароплавъ „Pass of Melford", при чѣмъ 34 душѣ стратили жите. Де-кôлька трупôвъ море выкинуло на берегъ.

— ЧІКАГО, 29 грудня. Недалеко вôдъ Нортъ-Гудсонъ експльодувавъ льокомотивъ фрейтового потягу. Кары въ такою силою зôткнулись, що десять зъ нихъ розбили ся на дробнй кавалки. Стратали жите машиністъ, ферменъ и два кондукторы; много коровъ, свиней и гусей также були здавлений.

— БРУКЛИНЪ. Въ мѣстѣ вышовъ новый законъ, котрый скасувавъ посаду помôчницѣ старшои професорки въ выщихъ школахъ, черезъ що де котрымъ професоркамъ була змешена платня. Чотырнайцять професорокъ оскаржили мѣсто передъ выщимъ судомъ о вôдшкодоване на тôй подставѣ, що вони, займаючи посаду, рахували на выщу платню, безвзглядно на те чи законъ внесе якй змѣны що-до школьного уряду, чи нѣ. Ихъ скаргу судія Гейнеръ признавъ слушною и присудивъ мѣсто заплатити чотырнайцятьомъ професоркамъ 14 тысячь долярôвъ.

— ВЪ Скрентонъ, Па. и околицы оперуе банда италійскихъ опришкôвъ звана „Чорна Рука". Члены тои банды пишуть листы до людей (звычайно Италійцѣвъ), про котрыхъ знають що мають грошѣ и жадають вôдъ нихъ 25, 50, 100, 500 и больше долярôвъ пôдъ загрозою смерти або другои якои кары. Хто дôстевъ листъ и заплативъ жадану суму, того лишають въ спокою, хтожь супротивляесь наказови банды, або дае про се знати поліціи, сего нищать всѣлякими способами. На самъ Новый Рôкъ около 1-ои годины рано члены „Чорнои Руки" хотѣли динамітомъ высадити въ воздухъ домъ и цѣлу родину одного Италійця, що не хотѣвъ имъ дати 500 долярôвъ. Замахъ лишь въ части удавъ ся — поліція шукае виновникôвъ.

— ПОѢХАВЪ до Старого краю капитанъ Иванъ Добряньскій, председатель братства Пресв. Богородицѣ, вôд. Союза 86, Олифантъ, Па.

Бувъ то щирый Русинъ и организаторъ того братства. Вôнъ богато положивъ працѣ для добра американьскои Руси. Щаслива ему дорога.

Иванъ Коцанъ, председатель.

— АЛБАНІ, Н. Й. Докторы тутейшй здивованй однымъ „феноменомъ". У жѣнки Вілсъ 29-го серпня родивъ ся хлопець, а 22-го грудня, т. е. меншь якъ черезъ 4 мѣсяцѣ, знову родила ся дѣвчина. Обое дѣти, а также и мати цѣлкомъ здоровй и нормальнй.

— БЕКЕРЪ-СИТІ, Оре. 26-го грудня огонь знищивъ бôльшу частину мѣста Тіптонъ. Мешканцѣ не мають де укрыти ся на нôчь.

— ВАШІНГТОНЪ, 27-го грудня. Що до шлюбного подарунка Алісѣ Рузвелтовôй, на котрый хотять колектувати грошѣ зъ усеѣ Америки, то президентъ Рузвелтъ заявивъ, що хочь вôнъ и высоко цѣнить цю ознаку прихильности Американцѣвъ до его фамиліи, але рѣшучо вôдрѣкаеть ся вôдъ такого подарунка.

— ВЪ Бруклинѣ умерла стара дѣвчина Цецилія Вулсей. У нея не було близкихъ людей и [...] маетокъ 15 тысячь долярôвъ вона въ заповѣтѣ вôдписала на своего хатнього пса, папугая и де кôлькохъ канарокъ.

— ВІЛКСБЕРІ, ПА. Въ майнахъ заблудивъ оденъ майнеръ, Джозефъ Девісъ, и тôлько черезъ вôсѣмъ днѣвъ его найшли въ станѣ непритомности. Вôдъ голоду и жажды вôнъ жувавъ шкору своихъ черевикôвъ и пивъ воду, що бувъ въ лямпцѣ. Воду котра кроплями збѣгала по стѣнахъ, вôнъ злизувавъ языкомъ. Станъ его здоровля о стôлько лихій, що докторы не мають надѣѣ на выздоровлене.

— ДО Ню Йорку 29-го грудня прибувъ пароплавъ „Графъ Вальдерзее". Вôнъ мавъ дуже лиху подорожь завдяки сильнôй бурѣ. Въ протягу цѣлыхъ годинъ бувало, пароплавъ не годенъ бувъ посунути ся нѣ на крокъ впередъ. На пароплавѣ мѣжь пасажирами третьои клясы було 1200 емігрантôвъ зъ Росіи, зъ нихъ 700 Жидôвъ.

— СПОЙМАЛИ пташка. Якійсь Фарінгтонъ удержувавъ въ Ню-Орлісъ, Ла. ошуканьче супружеске бюро. Вôнъ голосивъ по часописяхъ, що пресарна креолька вдовиця, властителька цукровои плянтаціи вартости 100 тысячь долярôвъ, пошукуе мужа. Кандидаты мали платити до бюра $500 и при его помочи мали можность бачити богату вдовицю. Много мущины платили по $5.00, але креольки не бачили, бо цѣла исторія була выдумкою а Фарінгтонъ ошуканцемъ. Коли справа выяснилась, вôнъ утѣкъ, але теперь спіймали его въ Ню Йорку.

— ПОТСВИЛЪ, Па. Въ протягу 1905 року въ майнахъ твердого вугля стратили жите при роботѣ 610 майнерôвъ. Вони полишили по собѣ 145 вдôвъ и 460 сирôтъ. Число покалѣченыхъ доходить до 1500. Досвѣдъ показавъ, що збôльшене числа инспекторôвъ майнъ зовсѣмъ не зменьшуе числа нещасныхъ выпадкôвъ.

— ЧЕРЕЗЪ стейтъ Джорджію перелетѣвъ страшный вѣтеръ торнадо. Кôлькохъ людей убитыхъ, много покалѣчений; втраты въ грошахъ также досыть значнй.

— ЗБАНКРУТОВАВЪ банкъ Provident Securities & Banking Co. въ Бостонѣ, Мас.

— ВЪ АНГЛІИ [...] шлась поголоска, що папа погодивъ ся въ урядомъ италійскимъ на тôй подставѣ, що папа мае достати щороку $1,800,000 на цѣли місійнй.

— НЮЙОРСКІЙ робôтники гадують 22-го сѣчня сего року велику демонстрацію зъ парадою по случаю роковинъ петербурскои „кровавои недѣлѣ".

— „СВОБОДА" посылае грошѣ до [всѣ]хъ частей свѣта по тôй самôй цѣнѣ, о всякй чужй агенты. Грошѣ доходять до краю за 12 днѣвъ. Кого волочите по чужихъ, коли свои могуть васъ такъ само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

— ВІЛІЯМСПОРТЪ, Па. 30 грудня. Особовый потягъ желѣзницѣ „Philadelphia & Erie" зойшовъ зъ шинъ въ наслѣдокъ того, що земля заразомъ зъ трекомъ провалилась.

— ВСІХ наших честних патріотів і славних народолюбних колекторів упрашаю дуже красно, щоби віделаючи зібрані жертви на Народний Фонд виписували на чеках і моніордерах так: A. Sharshon, Shamokin, Pa. а потім такий чек або моніордер в коверті разом з списом жертводателів посилали на адресу:

Rev. J. Volyhorsky, Box 375, Olyphant, Pa.

а не до Редакциі „Свободи", бо Редакция поміщає дописи і спис жертв лише тогда коли їх отримає з рук головного секретаря. Єсли хто поступить инакше, то через то спричиняє більше писанини а часто спізняєсь оголошене жертв в „Свободі".

о. Іван Велигорский, секретар.

Жертвы
на
Революц. Украиньску Партію.

Попередно зложено	148.96
Никола Палагнюкъ	50
Ив. Бурштинъ	50
Въ Майнспортъ, Па. зложили:	
Н. Н.	1.00
Станкевичь Вінцентій, Литвинъ	1.00
Улевичь Андрей, Литвинъ	50
Пелеховичь Евстахій	1.00
Турула Иванъ	1.00
Зѣлиньскій Андрей	1.00
Давунъ Теодоръ	1.00
Мадаровскій Иванъ	50
Разомъ	$156.96

Дальшй жертвы просимо засилати ласкаво на адресу: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Стѣнный Календарь.

Панъ Йос. Тринеръ фабрикантъ Тринера Американьского Еліксіру Горкого Вина, е готовъ розсилати свои стѣннй Календарѣ, котрй своею красотою перевысшають всѣ попереднй. Календарь сей складаесь зъ двохъ образовъ, зъ котрыхъ оденъ представляе щасливу сцену въ сельскôмъ домѣ, другій веселу родинну сцену. Нема гарнѣйшои окрасы для твого парлору. Кождый може одержати такій Календарь, хто зашле 10 центôвъ въ почтовыхъ значкахъ до Jos. Triner, 779 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Пошли замовлене якъ довго ще не розданй усѣ Календарѣ.

Переписка Редакціи.

„Гр. Г." Львôвъ. Просимо въ замѣну подати наше оголошене 2 разы.

СПРОСТОВАНЄ.

Въ дописи п. В. Слободяна въ Филадельфіи, Па. пропущено черезъ помилку жертвы п. И. Кречковского 25 цнт. и Ив. Тивана 25 ц.

Ред.

БРАТСТВО

св. о. Николая в Taylor, Pa. відділ Союза 92, вибрало на мітингу 10 Грудня 1905 слідуючий новий уряд: Предсідатель братства Юрій Крайківский; заступник, Павло Головчак; секретар, Йосиф С. Сенюк, заступник, Волод. Бабанюк; касієр, Сем. Гулаші; секретар Союза, Володимир Крайківский; заст. Михайло Марушак. Контрольна комісія: Стефан Сенюк, Павло Сібаль, Грач Федор С. Дозорці хорих: головний дозорця хорих Стефан Сеанюк, Ілько Терпливець, Павло Сібаль. Післанець, Демян Федунек; дверник, Михайло Гайдук.

Всякі дописи дотичачі секретаря Союза прошу висилати на адресу: Володимир Крайківский, Box 51, Taylor, Pa.

Читайте уважно!

Зъ початкомъ сего року, мабуть вже въ Сѣчню, почнемо друковати въ „Свободѣ" „Практичный пôдручникъ до науки англійскои мовы".

„Пôдручникъ" той уложеный такъ, що зъ него кождый буде мôгъ научитися по англійски читати, писати и говорити. „Пôдручникъ" будемо друковати лекціями, по трохи въ кождôмъ числѣ „Свободы", отже кождый читачь „Свободы" буде мати цѣлый тыждень часу на вывчене однои лекціи. Въ лекціяхъ тыхъ будемо подавати не лишь способъ выговы поодинокихъ словъ и значѣне та правила граматики, — але также задачѣ, якй кождый читачь, если схоче буде мôгъ дома собѣ выробляти. Кожде слѣдуюче число буде мѣстити въ собѣ розвязку попередныхъ задачь такъ що ученик буде мавъ способнôсть исправити ся чи зблудивъ и о скôлько, выробляючи свою задачу.

Рôвночасно звертаемо увагу тыхъ, кому на томъ залежить, що лишнихъ чиселъ „Свободы" у насъ не зостае ся; друкуемо лишь стôлько, скôлько потрѣба для нашихъ постôйныхъ предплатникôвъ. Если отже хто хоче мати усѣ числа „Свободы", въ котрыхъ буде друкованый сей „Пôдручникъ", то найлѣпше зробить, если чимъ скорше пришле передплату [...] „Свободу" або запише[ся] на цѣле посмертне до [Со]юза".

Редакція „Свобод[ы]".

...нин.

...ика в котрій я тоді працював, станула на ...необграниченый. Розуміє ся, що сейчас почали ...ружети поміж робітниками ріжні здогади, чому то властиво фабрика станула. — Компаністи не мають „ордеру" говорили одні. — Неправда, наш компаніст впав з самоходу в Ню-Йорку і скрутив собі карк, казали другі... Але треті перечили, що ні одно, ні друге неправда, бо компаніст нашої фабрики поїхав до Лондону чи Парижа і там европейскі збанкрутовані ґрафове так его в карти обголили, що лишивсь голий як турецкий сьвятий і пальнув собі в лоб з розпуки... Та сьвідомі робітники сьміялись по просту з дурної балаканини своїх товаришів, бо знали, що хотяйби і правдою було, що котрий з міліонерів де заподівсь, то на его місце буде другий, а фабрика станула лише тому, бо спритні компаністи довідавшись через своїх шпіцлів, що робітники тишком орґанізують ся в юнію, застановили фабрику, щоби через се змусити своїх робітників до занеханя орґанізації.

Що до мене, то я тогди держав ся ще тих поглядів, „що птиці небесні, не сіють, ані не орють, а жиють, бо Отець Небесний памятае о них", значить — нині працював я, то нині зароблені гроші прожив, а про завтра мені було байдуже. Але коли фабрика станула, переконавем ся, що науку про птиці небесні я мабуть зле зрозумів і що конечно мушу змінити свої погляди на сьвіт Божий...

Бо і подумайте собі ласкаві читачі! Колим працював, то і сторник, у котрого я куповав віктули хвалив мене, що'м добрий „хлоп"; і пукатий готельник, бувало, аж впів згинаесь, так кланяесь а запрошує до себе в гостину; і ґаздиня, у котрої бувем на „борді", нераз тобі або язик покаже, під ребро штовхне, дівчину яку до жениханя пораїть, — а коли фабрика „заштаповала" все тое відразу десь геть пропало — всі згорділи.

Прийдеш до сторника, то він тобі о нічим більше не буде балакати, як лише про мясо, що подорожіло і, що він не може вже обстати на „книжку" довше давати... Готельник, пукач, удае, що і не бачить чоловіка, а ґаздиня — то в одно буде тобі поза ухами шеполити, що їй не оплатить ся „бордингерів" гримати.

— Ні, то ні, подумав я собі—до нічиеї ласки допрошуватись не буду; коли я вам усім тут став солію в оці, то я вам уступлю ся! Піду собі деінде щастя шукати. А що як на злість фабрика не рушала, а у мене з остатної платні лишилось округлесеньких пять долярів, тож переконавем ся, що в тій місцевости не маю що більше робити, і спакувавши свої манатки, пустивем ся так званим „унгарским треном" в дорогу, до поблизького місточка Чік-пі, в стейті Масачусетс.

День був прекрасний, а так погідний, що найменьша хмарочка не пересувалаcь по небосклоні; тихий, бо і найменьший вітрець нехитав вершками дерев, котрих росло множество при дорозі, якою я переходив. Лиш тьма ріжного рода комах бреніла в теплім воздусі і непокоїла пасучу ся прегарну фармерску худобу. Ішовем повільно, подивляючи гарний краевид. Над моею головою сіяло красне сине небо, а вокруг мене сьміючі ся цьвіти, і як оком сягнеш — зелень.

— Ог нема то як свобідний край, подумав я собі. Нікто тут тебе не запитае; чоловіче куда, і зачим ти йдеш, нічого ти тутки нікого не обходиш; одним словом жиеш собі в вільнім краю, як свобідний птах. „Дивіть на птиці небесні, котрі не орють, ні сіють, а жиють і т. д.", насунулось мені як раз знов на думку. — Ну добре, зачав я повисші слова розбирати в своїй мозґовници... Що правда, то я тепер ні орю, ані сію, але щоби тепер зі мною стало ся, еслиб я вмісто глядати собі праці, попросту перевернув ся до гори животом під першим ліпшим деревом, і ждав з роззявленою губою, аж мені „готові голубці, впадуть до губці"? Міг би я ждати! А певно скорше он.х би я від голоду, заки дождавбим ся чогось подібного.

— Нема дурних, сказав я сам до себе; ще у мене пару долярів в кишени, а коли перестав працювати, то що люде зі мною виробляли? І подивитись на чоловіка не хотіли. А чому? Бо думали, що у мене зломаного шелюга нема при души.

— Але завели ся сараки, если так думали! І з вдоволенем доторкнувем ся рукою кишені, де спочивали моїх пять долярів. Признаюсь, що ніколи ще в моїм житю жадні гроші не були мені так дорогі, як годі тих моїх пять долярів, і не заміняв бим був їх тогди навіть за міліони Ракефелера, хотьби з тої простої причини, що не бувем певний, чи Ракефелер згодив би ся на се... Думайте ви собі, ласкачі читачі, що хочете, але я вам кажу, що коли доторкнувем ся моїх долярів, то здавалось мені, що оден з них пронав жалісно:

— О-о-ох! Та не толочи же нас так, бо подусиш у тебе в кишени.

(Дальше буде).

Дописи.

З Yonkers, N. Y.

Трета річниця смерти бл. п. о. Антона Бончевского.

Богослужене в трету річницю смерти незабутого патріота Амер. Руси о. Антона Бончевского відбуло ся в нашій церкві. Сл. Божу відслужив о. Н. Дмитрів при асистенції оо. Мирошая і Тимкевича. До панахиди стали, крім згаданих сьвящеників еще оо. Й. Чаплиньский з Ню Йорку і В. Гривнак з Форд Сіті, Па. „Р. Н. Союз" репрезентовав голов. секретар С. Ядловскій. О. П. Тимкевич оден з найблизших і найсердечнійших товаришів Покійного Анг. Бончевского приготовив був все, щоб память Покійника достойно і величаво помянути — та на жаль навіть сусідні сьвященики не явили ся. Причина тому, або відкликане конгресу, або рутеньска байдужність, або та причина, що память навіть про найліпших людий кінчить ся тогди, коли їх положить ся до гробу. Та про Покійного Бончевского, про чоловіка не буденного, память лишить ся на довгі літа. Та память записана в серцях руского народу в Америці, в книгах „Р. Н. Союза", в памяти людий в Ансонії, тай в памяти і вдячности тих академиків в Галичині, котрі стипендією Небіщика підможені, будуть мати спосібність покінчити студії і виховатись на людий потрібних і дуже потрібних при теперішній борбі за наші права і за наше жите в Галичині. Такої міри людям, як був Антін Бончевский паради не потреба — по таких людях лишаесь память вічна.

Участник.

Зъ Лемковщины.

Въ селѣ Роздѣлю починаесь промысловство. Петро Баюсъ выбудувавъ срубову олѣярню, выгôдну для людей, бо робота не тяжка, а олѣй выробляеть ся належито. Костумерôвъ у него повно. Усѣ люде зъ селъ: Цекельска Воля, Боднарка, Липинки, Роздѣле, Вапенне, Мацина и другй радо идуть до него, бо мають приемный доступъ. Василь Бубнякъ мае також тартакъ и млинъ, також дуже придатний людямъ тих селъ бо мають тамъ зарôбокъ.

У насъ теперь стоягь сухй морозы; далѣ въ горахъ снѣгъ, можна и саньми ѣздати. Люде перестуджуют ся вôдъ зимна, бо ш не звыкли до зимы, або лѣпше сказати, бракуе имъ одѣня и обувя зимового.

Новембра 30-го, на с. Апостола Андрея, ходили тутъ двохъ колекторôвъ зъ села Рôжка, повѣту Сянокъ. Зъ кôнцемъ жнивъ була тамъ велика пожежа, згорѣло 60 хатъ, церква и плебанія. Люде нуждують и поневѣряють ся далеко по свѣту за кавалкомъ хлѣба.

Нашй краяны, котрй поженили ся въ Америцѣ и поприходили до старого краю, мають господарки на Схôднôй Галичинѣ, коло Устрѣкъ, въ селѣ Яблôнка. Иногдѣ приходять тутъ вôдвѣдати свои родины и багато оповѣдають про те, якй тамъ працовитй люде. Декотрй копають нивы мотыками, замѣсть плуга, а якъ идуть до лѣсу грабати порохи або мохъ попôдъ ялôвцѣ, то драпае саморôдною колотвою, якъ мала дитина, коли бавить ся по подвôрцѣ. А въ осени, коли зачинають молотьбу, то якъ хто ... 5 головъ худобы, то молотить 5 снопôвъ на рано и 5 на вечѣръ, а если мае 10 головъ худобы, то молотить по 10 снопôвъ. Такимъ чиномъ молотьба тревае ажь до яри. А у насъ въ Захôднôй Галичинѣ молотять по 2, по 3 копы на день, въ двôйку або въ трôйку. А теперь багато господарѣвъ молотять машинами по 9 по 10 кôпъ на день. По молотьбѣ, то хто иде на гандлѣ, а хто до якои инчои роботы. А на Схôднôй Галичинѣ намолотить рано 10 снопôвъ, абы попасти худобу, та и иде на цѣлый день до корчмы, дивить ся, якъ Лейба бороду гладить.

Роздѣле, 15. Децембра, 1905. А. Пыжъ.

З Філаделфії, Па.

День 24-го Грудня филаделфійска ново-заснована гр. кат. парохія галицких Русинів, обходила величаво, бо в той день на запрошене комітету прибув Вп. о. Ів. Велигорский. Рано о 9-ій годині відправив утреню, і кількох парохіян приступило до сповіди; около 11-ої години зачалась сьв. Литургія, а відтак проповідь. В проповіди по поясненю Евангелія промовив о. Велигорский о любві, о згоді, о едности, а коли спімнув о ріднім краю, о нашім обряді, о милозвучнім сьпіві, то майже кождому покотились слези з жалю. По закінченю Литургії довершив тайни сьв. крещенія. Давби Бог, щоби слова о. Велигорского прннялись в серця філядельфійских Русинів, бо коли бисьмо ішли дорогою, котрою наставляв нас, то з певностію в короткім часі змоглиб видіти плоди наших трудів.

Тож на сім місци складаем щиро сердечну подяку Вп. о. Велигорскому, за его труди; най Бог Всевишний му надгородить. Рівнож дякуем читальникам, котрі Службу Божу відсьпівали, п[ід] проводом п. І. Креч...

...овского. Дорог...
...тратьмо вад[и], ...
за примір тих ...
муравок, котрі ...
дбалостію прац...
що їх люди по...
[на]ми галицкі Ру...
...мім ся щиро до ...
...як ті муравлі, ...
...ьля свої можн...
...вуймо на той ...
...если щиро под...
...[в] короткім часі з...
д[о] Неділі так ян...
помолитись, за...
вислухати науку...
ріднй мові.

С. Демків, м...

P. S. При сій с...
заявлюю, що не...
будь-оби о. Стр...
ходив по хатах ...
діти. Ті діти не ...
щені, аж згадано...
ділив ім Тайни Х...
Велигорский.

З Філаде[лфії]...

За приміром ...
щедрости[?] і пат...
промовою п. І. Кр...
го на хрестина[х] ...
Демкова, поступ...
[фі]ладелфійскі Руси...
жили на руки п. ...
лика жертви на ...
[На]родний Фонд в А...
Жертвували сл[ідуючі]...
По 25 цнт.: ...
сильців, Кат. Г...
Анна Гарайда, П. ...
вич, В. Козачи...
Кречковский; по ...
М. Росолович, П. ...
по $1.: Дмитро ...
С. Демків, І. Креч...
М. Поляк. Разом $...
Нехай буде чест...
ва заохочуючим та ...
що не забувають ...
важні ціли, якою є ...
Русинів „Р. Н. Ф." ...
тинка нехай росте з...
На особливу похв...
слугуеть собі тутеш...
лодіж, особливо дівч...
при кождій нагоді ...
ють лепти [в] народ...
а тим самим заох...
других з молодіжи; ...
кож і старшим вк...
дорогу народолюбі...
трою повинні посту...
тішитась тим, що м...
особливо тут в Аме[риці]...
міе шановати свое рі[дне]...

Мих. По...

З McAdoo, ...

Нагла смерть. Пропали гр...

Дня 25 Дец. наш хор ...
ходив сумне торжество ...
неумолима смерть підко[сила] ...
ла жите одного добр...
члена нашого хору, Си...
она Гавриша, наглою см[ер]...
тію в майнах, котра ...
спіткала д. 22 Дец. Смер[ть] ...
его була дуже страшн[а]. ...
Річ була така. Пок. роб...
в майнах при карах, зн...
чить, що кари ладовані ву[г]...
гльом зачіпав на ропу, і д...
гори на бреху їх видавав ...
На нещасте порожна кара ...
котра йшла з брехи до май...
нів, здомпувалась і чере[з] ...
тое відчепилась з ропи, ...
сама з страшним ударом ...
пійшла до майнів, не сво...
ею дорогою, але на тую ...
дорогу де були кари ладо...
вані, так що вийшла аж ...
поверх кар ладованих і ...
нок. Семена так ударила, ...
що пілком голову му ві...
дорвала, ліву руку цілком ...
поломала, груди цілком по...
ломала, так що як н...

то нагла несподівана смерть і гроші пропали десь у когось. Всего найшлисьмо 15 дол. 44 цен. в куфрі. а де решта? Потому через тое посуджують, що може ґазда мае гроші — а ніхто другий. Як і тепер може декто скаже, що Гаврешові гроші певно лишились в ґазди де був на бордї. На тое самі ґаздове повинні старатись знати, де іх бордінґери переховують гроші.

Михайло Бабій.

—

Зъ Thorp, Wis.

Я глядавъ собѣ кавалокъ землѣ я обойшовъ всю Весть-Вірджінію, и нѣгде менѣ такъ не сподобало ся, якъ тутъ, где я купивъ теперь. Дуже я задоволеный моею фармою и раджу и другимъ Русинамъ тутъ купувати. Все, що чоловѣкъ тутъ посѣе або посадить, усе ся добре родить, и чоловѣкови не жалко своеѣ працѣ. Цього року бушель ячменю давъ 20 бушлѣвъ, жита — 20 бушлѣвъ, пшеницѣ — 16-18, овесъ такъ само; бушель картофлѣ давъ 20 бушлѣвъ. А рôжна огородина: капуста, огôрки, салата, цибуля, дыня, червона дыня, бураки, цукровї бураки — усе родить ся дуже добре, и усе можна продати за красну цѣну.

Отже радивъ бы я вамъ, братя Русины, не наражати ся на смерть по тыхъ майнахъ, а ити тутъ на фармы, якъ роблять Поляки. Тутъ можна з марными грошами купити собѣ фарму, а черезъ пару рокôвъ тысячѣ загортати.

Отже, якъ бы котрый зъ Русинôвъ хотѣвъ до насъ приѣхати, то най напередъ пришле намъ листа за якій тыждень, а мы выйдемо назустрѣчь ему на діпо.

Йосифъ Костикъ.

—

Зъ Пітсбургъ, Па.

Русини в Пітсбургу заложили руску „гросерню". Початок тому зробили Із. Костюк, Ів. Бабан, Гр. Сидор і Іван Пастирчах. Богато допоміг їм в цій справі і о. Стефанович, так що по недовгім часї „гросерня" мала 21 спільників-членів. Але позаяк декотрі з членів повибирались на инші плейзи, а декотрим дещо в тій справі було не до вподоби, то по нараді ухвалили, щоби хто-небудь оден увяв на себе усю гросерню і потроха сплачував решта спільників, кому кілько належить. Це увяв на себе Т. Кульчицкий і вже до кінця минулого року майже усім сплатив. Тепер та гросерня дуже добре розвиваеть ся, мае богато „костумерів" і то не лише Русинів, але і чужинців. Але, як показуе ся справа, на всіх Русинів в Пітсбургу одна гросерня за мало. Аби тілько було кому, а то тут легко можнаб було заложити еще 2—3 рускі гросерні, і вони моглиб добре стояти, бо Русини тутешні дуже радо попирають рускі 'бизнеси, особливо коли ділають ся чесно і совістно.

И. К.

—

… ону, N. Y.
… грудня пішов на … ан Щербик, з … ка, повіту Ліск … ний день, лише … вечір робити. Пі … балір" вечерю з'ї … алір" експльоду … рило его і Андр … отрий був „фаер … я тім „балірі". Тепер обое лежать в шпиталі і невідомо, чи вийдуть звідтам. Жаден з них не належав до жадної орґанізациї. Отою дорогі братя, нагадую вам, не забувайте на свою лиху годину і забезпечуйте себе завчасу в організациї „Р. Н. Союз". За 70 центів місячного, чоловік дістане в разї нещастя велику запомогу.

Адам Прайзнер.

—

Chisholm, Minn.

Дня 9. Дец. 1905 похоронили ми свого краяна Михаила Остафійчука. Хокійний походив з Поцеміра, повіту Товмач і полишив в краю жену і двое дітий, а що похорон робив ся за колектовані гроші, тому подаю імена всіх жертвователей, щоби кождий міг видіти, де поділись его гроші.

Іван Сенів 3 дол., Петро Буртник, Михайл Сенів, Іван Хрущ, Григорій Хоуп, Дмитро Сенів, Василь Сенів, Іван Круховский, Волод. Круховский, Теод. Круховский, Франц Круховский, Іван Пона, Петро Ґерула, Ів. Ґерула, Ів. Ходорский, Маріян Петров. Antoni Jaskulowski, Joze Szwedink, Jan Greniuk, Michal Bartkow всї по 2 доляри, Стан. Кобиляньский, Мих. Клодницкий, Ів. Моргулець, Ник. Ґерула, Левко Круховский, Ів. Пастернак, Wictor N., Skala Gerich, Frank Olinsky, Michal Swientyn, Jan Matyjaszek, Kajetan Smolkoski, Мих. Вікоброда, Мих. Сенів, Ник. Даниляк, Федор Косяк, Ів. Олійник, Ник. Бондзяк, всї по 1 дол.; Василь Плішка, Юрій Семетковский, Ів. Ґозанич, Василь Гарадим, Ів. Войталь, Фик Кондрат, Василь Періг, Стефан Совак, Мих. Данилюк, Kazim. Smialkoski, Jan Filichowski, всї по 50 цнт.; Лев Сенько 35 цнт.; Петро Циган, Юрій Гудак, Мих. Господар, Андрей Гарадимъ, Андрей Барила, Ед. Рапавий, Юрій Данько, Мих. Косяк, Ів. Сенько, James Sima, всї по 25 цнт.; Андрей Сорока 20 цнт.; Василь Лукачик, Дмитро Лукаш, Федор Турянський, по 10 цнт.; готівка по Мих. Остафійчуку 2.40 дол. Разом 70.50 долярів. Кошта похорону: погребникъ 63 дол., сьвященик 10 дол., читане Псалтира 1 дол. Разом 74 дол. Бракуе ще на покритє кошту похоронного 3.50 дол.

Складаю сердечну подяку всїм жертвователям, котрі причинились своїми добровільними лептами і допомогли зробити похорон по християньскому звичаю, як достоїть кождому честному Русинови. Покійний мав своїх гроший лише $2 40, перед часом пріїхав з Канади, перебув в Чішолм лише 3 тажнї і робив всего 3 днї, а через те не мав часу пристати до Братства анї до „Союза", і смерть хопила его несподівано. Тож еще раз дякую Вам: „Спаси Бог Вам". Чужа земля, принявша тїло покійного Мих. Остафійчука, най буде єму пером.

Тепер пригадую всїм тїм, котрі ще не належать до Братства анї до „Союза", най спішать і чим скорше дадуть ся записати, бо ніхто не знае, де его що чекае, а колись буде запізно. Най ніхто не каже, що ще час, анї що молодий, або що до краю поїде, бо смерть не вибирае. У нас вже досить було випадків калїцтва, несподіваної смерти і побитя при роботї, і найбільше те лучало ся тим, котрі не належали анї до „Союза" анї до жадної орґанізації, між тим, як кождий мае спосібність що місяця пристати до братства і я без печити себе і свою родину. Тож спішіть, братя, аби колись не було за пізно. Ми приймаем до нашого братства без вступного, а до „Союза" після статутів. В разї слабости платимо 5 дол. на тиждень, в разї смерти 50 дол. на похорон, а „Союз" платить 600 дол. посмертного родині, або кому ті гроші записані.

Іван Круховский,
член Р. Н. Союза.

Надôслане.

Зъ New York, N. Y.

А. Шлянта, его честь и характеръ.

Въ 47 ч. „Правды" А. Шлянта, нападае на мене и закидае менѣ, що я чоловѣкъ безъ чести и характеру.

Яка честь и характеръ у А. Шлянты? Тутъ подаю его листъ, который онъ писалъ до мене въ часѣ коли наше Товариство выдало циркуляръ. Ось онъ:

Mayfield, Pa., March 21, 1905.
Mr. Джей Ессъ Кода!

Пришла менѣ на мысель пословиця. Свиня коли въ болотѣ лежитъ, то ще до сего квичитъ. Ты велику теперъ премудрость въ свѣтъ пустилъ, здае ся що задивишъ наймудрѣйшихъ дипломатовъ свѣта! Видно, що недармо свой карпель на согниломъ качанѣ поснишъ. Видно! щось мусѣлъ кончити гдесь вижшу свинарію. Славно! Превосходно! Таку премудрость никто не могъ втяти якъ Джей Ессъ Кода. Видно! и ще разъ видно, але въ Твоей головѣ такъ темно якъ въ курячои....

Alex Shlanto.

Кождый чоловѣкъ который прочитае его листъ зъ увагою, той пôзнае заразъ, яка честь и якій характеръ у А. Шлянты. Чоловѣкъ, который мае хотяй трохи чести, не буде писати подобного рода листа до нѣкого. А. Шлянты честь и характеръ найлучше знають Мейфілдчане, бо онъ завсе робить роздоръ помежъ ними. Якъ не може збунтувати людей въ Мейфілдъ противъ священика, то бунтуе противъ дяка, а роздоръ робитъ завсе. На Мейфілдъ, если священикъ хоче быти на парохіѣ, то мае позичити Шлянтови гроши, але не смѣе потому ихъ выправляти отъ него, бо Шлянта буде бунтувавъ людей.

А. Шлянта зробилъ такъ зъ о. Обушкевичомъ, еще въ той часъ, коли о. Обушкевичъ малъ парафію на Мейфілдъ: А. Шлянта пише: „Коли маете особисте непорозумленье зъ г. В. Гладикомъ, съ которымъ вы такъ въ тѣсной звязи и подружески жили до недавна, то было собѣ поступити якъ честный чоловѣкъ: поговорити въ очи, не базграти по газетахъ".

Отожъ я такъ и робилъ, я говорилъ вже давно въ очи В. Гладикови и не писалъ нѣчого по газетахъ и не зачѣпалъ его перше! Но В. Гладикъ не далъ менѣ спокою и вже бôльше якъ 7 мѣсяцѣвъ зачѣпалъ мене и въ кождомъ числѣ „Правды" описувалъ мене, тожъ я былъ мушеный боронитись и описати его хотяй одинъ разъ.

Хто чого глядае, той найде.

А. Шлянта, коли былъ предсѣдателемъ компаніи „Правды", то если ему чого потребно было (розумѣется въ бизнесѣ), або коли ему забагло ся, то пріѣхалъ до Ню-Йорку, а на митинґу тойже компаніи А. Шлянта пораховалъ собѣ за тое щось около 100 дол., но ком. приписала ему только 50 дол. шеры до „Правды". Я бы за тое ничого не споминалъ, бо и що менѣ до компаніи „Правды". Но я зачуваю, що компанія хоче „Правду" отпродати „Обществу Русскихъ Братствъ" на слѣдуючу конвенцію. Отожъ я яко членъ и урядникъ „О. Р. Б" перестерегаю завчасу всѣхъ членовъ „О. Р. Б." и братства, щобы всѣ братства на слѣдуючу конвенцію выбрали за делегатôвъ людей справедливыхъ, щобы не дали збаламутитись и не купили, якъ то кажуть, кота въ мѣху, бо типографія (т. е. друкарня) „Правды" коштуе колька сотъ доларôвъ, а компаністы рахують за тую саму типографію щось больше три тысячѣ дол. Но если всѣ компаністы будутъ собѣ такъ приписовати шеры, якъ приписовали А. Шлянтѣ, то въ короткомъ часѣ ком. порахуетъ собѣ и на конвенціи готова буде сказати, що ей типографія коштуе больше пять тысячь дол. и за тую суму буде хотѣла спродати „О. Р. Б".

При конци Лешко Шлянта споминае, що „Урядники О. Р. Б. свою должность сполняють якъ найсовѣтнѣйше". Чи такъ? А чому то вы Шлянта затаили листъ нашого тов., который былъ писаный на IV. гол. конвенцію? Чи така у васъ должность и совѣстность?

Єсли всѣ такіи урядники О. Р. Б. якъ вы Шлянта, то смѣло можна на всѣхъ рукою махнути, бо васъ необходитъ справа народна а лишь своя кешеня и безнесъ.

Вы г. Шлянта подобныи тому циганови, що господарева коня укралъ, а коли его зямали, то онъ сказалъ, що онъ тому не виненъ, бо кôнь зъ нимъ утѣкъ.

Яковъ Кода.

Пѣсня …

Сяду неразъ коло стола тай ду… …
Чи ся маю тутъ женити, чи ити до краю,
Гакъ думаю, тай думаю и часъ менѣ сходить
Зъ жадной думки менѣ нѣякъ не выходить.
Женивъ быиъ ся въ Америцѣ — ту зле газдувати,
Бо потому буде больше въ головѣ суяты,
Треба буде заразъ гавзу и граты купити,
Щобы дашто зъ жѣнковъ можна больше заробити.
Треба буде ся потому всегда суятати,
Угля й дрова кождый мѣсяць то мусить купити.
Треба буде штапувати коли жѣнка хора,
Треба телефонувати по пана доктора,
Мусить шифту опустити, доктора платити,
Мусить ся еще до того дома наробити.
Якъ ти жѣнка захоруе, мусить раньше встати,
Заразъ въ пецу запалити, хлопôвъ позганяти,
До динерки треба хлопамъ хлѣба накраяти,
Якъ имъ хлѣба не накраешь — будуть ся гнѣвати.
Мусишь усе поварити и тепле имъ дати,
А якъ пôдуть до роботы, мусить мати грати,
Мусишь лôжка постелити, гавзъ позамѣтати
Вôкна чисто повтирати, пецъ опуцовати.
Прийшовъ бучеръ — дзеленькае, треба мясо взяти
И на ново треба въ пецу засъ розпалювати.
Въ пецу треба розпалити, ѣсти готовити,
Бо о патой вже готове мусить вшитко быти,
А по пятôй хлопы прийдуть треба воды дати.
Бо ся кождый вôдъ пороху хоче умывати.
Треба вшиткимъ плечѣ мити, ручникъ бѣлый дати,
И за ними вшитку воду на двôръ выносити.
Якъ ся всѣ поумивали, треба вечеряти.
По вечерѣ знова треба помивати граты.
О десятôй даякъ скôнчить, иде въ лôжко спати,
Буде треба завтра рано пôвъ пятой вставати.
Якъ бы прийшло ще до того хусты вырайбати
То на певно, щобы нѣякъ не мôгъ рады дати.
Тожь не бийте мужѣ жѣнки — они не дармують
Ино якъ такъ всьо пороблять якъ я описую.
Подумайте собѣ люде що то за суята,
На тôмъ не такъ щобъ заробивъ, але ще е втрата,
Виджу тутка зъ другихъ людей що ся поженили
То не такъ щобъ заробили — еще потратили,
Бо неоденъ изъ дѣвчиновъ красновъ оженивъ ся
Якъ зачавъ вôнъ газдувати тяжко засмутивъ ся,
Коли купивъ собѣ граты було хлопôвъ много
До мѣсяця зôстало ся лишь двохъ безъ одного,
Панѣ Annie або Mary не хочуть робити,
Бо имъ лѣпше у Ню-Йорку у жида служити.
Якъ вôнъ видѣвъ, що изъ жѣнковъ не можь газдувати
Стративъ двайцять пятъ доларôвъ и такъ продавъ граты.
Бо хто хоче хлопôвъ мати, мусить працювати,
Єгожь жѣнка лемъ хотѣла музыки справляти.
Она своего мужа небарзъ чогось любовала
Зъ другимъ булабъ заразъ втѣкла, кобы грошѣ вкрала.
Она хтѣла уживати всѣлякихъ розкошовъ.
Але мужь ей сховавъ добре передъ нею грошѣ.
Якъ вже продавъ свои граты, мусъ на бордѣ быти
И за себе и за жѣнку мусить все платити.
Зъ пôдловъ жѣнковъ невартае анѣ мѣсяць жити,
Бо не годенъ зъ нею тутка цента заробити,
А мае ся зъ планновъ жѣнковъ тутка оженити,
То волить си ажь до смерти кавалеромъ быти.
Ой пôшовъ бы я до краю — видѣти родичѣвъ
Заразъ менѣ тамъ зависять карабінъ на плечѣ,
А при вôйску таке право що мусить слухати,
Крикне „нідеръ", сейчасъ треба на землю лягати.
А теперь я свою пѣсню оттимъ закôнчаю:
Порадьте ми люде добрѝ що робити маю,
И прошу васъ дуже красно о той всѣй пригодѣ
Надрукуйте у газетѣ, у рускôй „Свободѣ".

Олмродъ, Па. *Романъ Греса.*

(L[illegible]
[illegible] RUTHE[illegible]IAN WEEKLY
Published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. AKDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2 00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1 00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Сплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (моня ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Уваги.

Зъ нынѣшнымъ числомъ починаємо чотирнайцятый рôкъ выдавництва „Свободы“.

Якъ за минулѣ роки такъ на будуче „Свобода“ буде старатись освѣдомлювати Русинôвъ еміґрантôвъ пôдъ взглядомъ національнымъ, економічнымъ и політичнымъ, познакомлювати ихъ зъ тутешными обставинами; подавати вѣсти про важнѣйшѣ справы тутешнѣ и старокраевѣ, поучати ихъ и забавляти. Роботу свою буде „Свобода“ старатись сповняти, а если декого и не вдоволить, то хиба тому, що всѣмъ догодити годѣ — що се безусловно неможлива рѣчь.

Сподѣемось, що якъ минулыми роками такъ и теперь нашѣ читателѣ будуть допомагати намъ въ нашôй роботѣ, подаванемъ цѣкавыхъ, загалъ інтересуючихъ звѣстокъ, высказуванемъ своихъ поглядôвъ на бѣжучѣ справы и т. п.

—

„Свобода“ нѣколи не давала много мѣсця полемікамъ та на жаль обставины неразъ такъ складались, що обôйтись безъ полеміки было годѣ. Ось и теперь не можемъ поминути закидôвъ робленыхъ намъ зо стороны митроносца о. Товта въ орґанѣ тутешнои російскои православнои місіи „Свѣтѣ“. От. Товтъ пише, що „Свобода“ уважає поганьство за щось лѣпшого вôдъ христіяньско-православнои вѣры. Се брехня. „Свобода“ нѣколи сего не казала; [illegible]казала, що если православнѣ хочуть обединенія на грунтѣ религійно-історичнôмъ, то такимъ грунтомъ є якъ разъ поганьство. О. Товтъ дуже добре се розумѣвъ, але чомужь не обернути кота хвостомъ, коли ходить о те, абы вколоти противника.

Впрочѣмъ о. Товтови не треба дивуватись. Вôнъ уже такъ звыкъ въ сей спосôбъ писати, що инакше мабуть и не потрафивъ бы. Доказомъ сего его „нѣмецка байка“ друкована також въ „Свѣтѣ“, въ якôй каже ся, що въ пеклѣ католики сидять у чортôвъ пôдъ хвостомъ. Справдѣ фантазія не абы яка, гôдна митрата російскои православнои церкви въ Америцѣ.

—

Якъ вже звѣстно усѣмъ нашимъ читателямъ, греко-католицкій конґресъ, що мавъ вôдбутись дня 26. Децембра минулого року, зôставъ вôдложеный на часъ неограниченый. Якъ довѣдуемъ ся, прихильники конґресу ведуть по парафіяхъ сильну аґітацію, щобы громады жадали вôдъ екзекутивного Комітету чимскоршого скликаня конґресу помимо заказу Ап. Делеґата. Єсли значна бôльшôсть церковныхъ громадъ заявить ся за Конґресомъ, то правдоподôбно буде тойже скликаный. Ходить також поголоска про выѣздъ о. Годобая до краю и про именоване Римомъ греко-католицкого епископа для Америки. О скôлько тѣ вѣсти правдивѣ — трудно нынѣ знати.

—

Рôздвянѣ Свята обходять нашѣ люде звычайно весело. Шкода лише, що такѣ веселѣ Свята кôнчать ся неравъ дуже сумно, прим. розбитыми носами, попôдбиваными очима, або и дечимъ гôршимъ. А скôлько то грошей пôсля Рôздва позабирають всякѣ „таумачѣ“, „скваєры“, „лоеры“ и т. п. дерашкôры! Чи не лѣпшебъ тѣ грошѣ ужити на народнѣ цѣли, примѣромъ на Революційну Украиньску Партію, або на Народный Фондъ, або на яку иншу рѣчь пожиточну?

—

Недавно оденъ нашъ читатель приславъ намъ „свою“ допись. Допись ся була переписана зъ старокраевого выдавництва. Коли мы згаданому панови сказали, що сеи дописи друковати не будемъ, то вôнъ страшно погнѣвавъ ся. Подобнѣ рѣчи лучались неразъ и давнѣйше. Перепише чоловѣкъ дещо зъ якои книжки чи газеты и хоче, щобъ те друковати. Тому звертаємо увагу тихъ не многихъ, що ще нерозумѣють сего, що дописи мусять бути не вôдписанѣ а оригінальнѣ, написанѣ тымъ чоловѣкомъ, що пôдъ ними пôдписуєсь, та що той хто присвоює собѣ рѣчь написану кимъ другимъ, поступає нечесно, бо поповняє свого рода крадѣжь, а вже зовсѣмъ немає права дивуватись а тымъ менче гнѣватись, що такои рѣчи не надруковано.

Нашѣ колоды.

Немало говорить ся и пишесь у насъ про те, що Русины дуже поволи поступають напередъ. И оно справдѣ такъ есть, а причиною сего нашого повôльного поступу се тѣ колоды, якѣ лежать на нашôй дорозѣ до поступу. Колодъ тихъ богато, дуже богато, та мы вычислимо лишь двѣ зъ нихъ, бо они, на нашу думку, найважнѣйшѣ, найбôльше стоять намъ на перешкодѣ.

Першою зъ нихъ се бракъ народнои самосвѣдомости. Возьмѣмъ примѣромъ чоловѣка зъ Нѣмцѣвъ, Полякôвъ, Англикôвъ, Французôвъ або якого небудь другого народу и кождый зъ нихъ хочь бы и якъ мало просвѣченый, темный — скаже, що вôнъ Нѣмець, Полякъ, Англикъ, Французъ и т. д.

А у насъ? У насъ не лишь чоловѣкъ „простый“, але навить неоденъ „інтеліґентъ“ не знає або не хоче знати хто вôнъ є. Оденъ скаже: я „русскій“ себѣ то Москаль, другій скаже: я „словякъ“, ще иншій: я греко-католикъ, я православный, є и такѣ, що скажуть: я полякъ, або мадяръ. И чижь се не колода въ нашôмъ розвою? Певно, що колода та ще й яка. У иншихъ народôвъ сли ходить о якусь справу народну, кождый інтересуєсь нею, бо се справа его, она его обходить, — а у насъ справы народнѣ кождый обсуджує на свôй ладъ и нема такои справы народнои, котра бы могла усѣхъ заінтересовати, усѣхъ згуртовати до спôльнои працѣ. Ось возьмѣмъ на примѣръ, теперѣшнѣ заворушеня въ Росіи. Другѣ люде, якъ Литвины або Поляки або Фінляндцѣ або Жиды — усѣ якъ оденъ мужь вôдчувають вагу ситуаціи и помагають своимъ братамъ по крови о скôлько имъ се зôдси можливо. Скликують мітинґи, выголошують промовы, збирають жертвы тисячами и кôлькадесять тисячами долярôвъ, а жиды то зôбрали вже щось поверхъ трехъ міліонôвъ! А Русины? Русины не вôдчувають того всего; они зъ выняткомъ одиниць заховують ся зовсѣмъ байдужно, бо нема у нихъ самосвѣдомости народнои, нема того почутя, що ось я, хочь живу въ Америцѣ чи Австраліи чи Африцѣ чи денебудь — є частиною одного руско-украиньского народа.

Отся колода кидає насъ дуже въ задъ въ порôвнаню зъ другими еміґрантами якъ, примѣромъ, Поляками, Словаками або Литвинами, що не много численнѣйшѣ тутъ вôдъ насъ и майже въ той самъ часъ стали приходити до Америки що и мы.

Другою колодою у нашôмъ поступѣ є религійнѣ споры.

Якъ звѣсно найбôльша частина Русинôвъ прийшла до Америки якъ греко-католики. Але тутъ натрафили они на душехватст[illegible] и екстермінаційну політику римо-католикôвъ та на пропаганды новыхъ вѣръ, якъ російско-православнои, грецко-независимои, та всякого рода протестантскихъ сектъ. Зъ сего, природно, повстали споры и дроблене народа на ворожѣ собѣ гуртки, а що все тѣ рѣчи новѣ и пропаганды ведуть ся зъ усею завзятôстю фанатикôвъ, тожь рѣчь природна, що тѣ ворожѣ собѣ гуртки не спосôбнѣ до нѣякого спôльного дѣла.

Сѣ религійнѣ споры, се також дуже велика колода на нашôй дорозѣ, якои не мають другѣ народы. Словаки, примѣромъ, мѣжь котрыми одна четверта протестанты, давно вже звыкли до такихъ рѣчей и вôдносять ся до нихъ зовсѣмъ холодно, навѣть байдужно; Литвины майже усѣ католики, а тѣ що вôдпали вôдъ католицизму зôрвали тымъ самымъ звязи зъ усякими церквами и спорôвъ зъ католиками теперь у нихъ уже мало. Поляки також въ бôльшости католики а рухъ „незалежный“ та протестантскій мѣжь такою великою масою (ихъ тутъ 2 міліоны), не може мати такъ погубного вплиunião на ихъ жите якъ тѣ всѣляки религійнѣ пропаганды на купку Русинôвъ. Впрочѣмъ польскій рухъ „незалежный“ є безперечно на скрôзь народный, мѣжь тымъ якъ у насъ російске православіє є противнародне, а протестантизмъ що найбôльше толерує народнôсть.

Ось и нашѣ двѣ найбôльшѣ колоды, якѣ намъ стоять на дорозѣ и якѣ доконче треба усунути, заки стане можливою якась суцѣльна руско американьска робота. Правда, усунути ихъ наразъ не можна, сего нѣхто зробити не встанѣ, на се треба часу; але мимо того кождый щирый Русинъ може немало причинитись до приспѣшеня ихъ усуненя. Усунути ихъ може освѣта и вырозумѣлость, толеранція. Освѣченый Русинъ знаючій свою історію не стане уважати себе нѣчимъ иншимъ лишь Русиномъ. Вôнъ навчить ся також, що могуть бути члены того самого народу рôжныхъ вѣроисповѣдань, та помимо сего не мусять ворогувати мѣжь собою — отже стане вырозумѣлымъ для другихъ, толерантнымъ.

И годѣ доперва зможемо переступити нашѣ колоды, щобы здоганяти другѣ народы въ поступѣ напередъ. А доки сего не буде, мы все́гда будемо крутитись неначе въ зачарованôмъ колесѣ и побороювати однѣ другихъ — за той часъ, коли иншѣ народы пôдуть геть геть напередъ.

З Рождеством Христовим!

На широких просторах Американьскої землї загомонить незабаром славна руска к[illegible] ний рус[illegible] чужині [illegible] памятку [illegible] о мил[illegible] і [illegible] имуч[illegible] батьківск[illegible] чай.

Коли в[illegible] вижидани[illegible] коли засія[illegible] зірниця, тогди громадить ся вокруг пристроеного стола руска родина і засїдає до сьвяточної вечері. Хвиля се торжественна. На лицях зібраних яснїє радість, кожда особа чує ся щасливою, що дочекала сего торжества. І ото батько родини віддавши хвалу Богу за его благодать желає зібраним членам родини всякого блага, щастя і благословенія!

Але сей красний звичай заховує ся не лише в крузї родиннім. В Різдвяні Сьвята віншує також друг другови, сусід сусідови і Русин Русинови після прадїдного обичаю.

Тож і Руский Народний Комітет яко наш з волї народа вибраний Народний Уряд уважає своїм милим обовязком пожелати цїлій нашій Рускій Родинї на Американьскій земли, своїм щирим Добродіям, патронам і патріотам здоровля, щастя і всего блага!

Руский Народний Комітет
в Америці.

Майнеры при твердôмъ углю вступають скоро до юніи.

Майнерôвъ при твердôмъ углю є 161.000. Всѣ они вступають теперь до юніи дуже скоро, бо часъ, коли скôнчить ся умова ихъ зъ компаністами, наближаєсь дуже скоро. Они знають, що коли компаністы побачать, що майнеры сильно зъорганізованѣ, що въ юнійныхъ касахъ є грошѣ, и що они всѣ якъ оденъ мужь ставлять певнѣ домаганя, — то зъ ними будуть пертрактувати, се є зъ ихъ заступниками, дотично платнѣ, робучого дня и другихъ условій працѣ.

Зъ другого боку майнеры, що роблять при твердôмъ углю розумѣють добре, що если будуть незорганізованѣ, если оденъ зъ нихъ буде жадати сего, другій чого иншого, если не буде мѣжь ними згоды, если не будуть однаково поступати, словомъ, если не всѣ будуть членами юніи, то компаністы не лишь не схочуть зъ ними говорити, але не схочуть також вôдновити недавнои згоды, але будуть наставати, щобы майнеры робили за менчу плату, еслижь нѣ — то покинули роботу.

Въ наслѣдокъ того майнеры въ кождôмъ дистриктѣ де є тверде угле сильно організують ся. Они намовляють кождого робôтника, щобы вступивъ до юніи, щобы плативъ свои вкладки и ходивъ на мітинґи. Правда, все те не можна зробити въ однôй хвилѣ, на все те треба довшого часу и тому она завдалегôдь почали свою роботу.

Мѣжь майнерами при твердôмъ углю є многѣ нашѣ люде. Колись они не належали до юніи, але въ протягу послѣднихъ сѣмохъ лѣтъ переконались, що абы дôстати добру платню, уникнути переслѣдовань и выскати другѣ полекшѣ — они мусять стати членами Сполученыхъ Углекопôвъ въ Америцѣ. И многѣ въ нихъ стали членами юніи навить дуже добрыми и завзятыми, що при помочи великого послѣдного страйку помогли майнерамъ взагалѣ побѣдити компаністôвъ.

Нашѣ майнеры при твердôмъ углю дають гарный примѣръ до наслѣдованя другимъ майнерамъ. Они показують, що кождый майнеръ а навить кождый робôтникъ дебъ вôнъ не робивъ повиненъ належати до юніи. Они показують на своимъ примѣрѣ, що найлѣпше готовитись до борбы въ часѣ миру.

Майнеры що роблять при мягкôмъ углю також не повиннѣ легковажити собѣ теперѣшнои хвилѣ. Они також мусять показати компаністамъ, що они зъорганізованѣ и сильнѣ, инакше компаністы не схочуть зъ ними говорити анѣ вôдновити давнои згоды.

Чи се побѣда?

Вôйна царя проти свого народу на разѣ иде далеко лѣпше для царя, якъ то було ему въ вôйнѣ зъ Японцями.

Зъ помочію пяныхъ жовнѣрôвъ та пôвъ дикихъ козакôвъ въ однôй тôлько Москвѣ остатными днями було перебито бôльшь, якъ двайцять тысячь народу, въ тôмъ числѣ богато жѣнокъ и дѣтей. А по другихъ мѣстахъ також немало. Загальный страйкъ робôтникôвъ придусили, селяньскѣ розрухи також, а зъ ласки Божои Микола II., або якъ его инакше называють Микола Кровавый, буде мавъ веселѣ свята.

Що до повстаня Латишѣвъ та Кавказцѣвъ, то разъ, що то далеко вôдъ Петербургу, а въ друге, що проти нихъ царь може выставити богато вôйска, якъ що тôлько въ самôй Росіи буде бôльшь-меньшь спокôйно и вôйска богато не буде потрѣбно, — у всякôмъ разѣ, це не може зôпсувати доброго гумору царскои роднѣ и усеи „придворнои камарилѣ“ и не перешкаджати-ме заразомъ зъ Рождествомъ Христовымъ святкувати и побѣду надъ народомъ.

Але чи то побѣда?

Чи можна думати, що такими страшными розливами крови царь и его урядъ змôцнюють свое становиско и полѣпшають державнѣ справы? Чи показавъ царскій урядъ въ сей спосôбъ свою силу?

Нѣ. Якъ бы урядъ бувъ годенъ вчинити таку [illegible] праву зъ Японцями, [illegible]

вонъ вчинивъ зъ московскими страйкерами-револющіонерами, то то бувбъ такъ. А тутъ урядъ ведеть войну проти своги народу. Бо хто суть такъ званй „революціонеры", одна назва котрыхъ такъ лякае декого? Чи вони зъ неба упали на Росію? То суть звычайнй люде, а політичнй обставины роблять ихъ „революціонерами". То суть пригнобленй класы и упосѣдженй націи, котрй упоминають ся о свои людскй права. А позаякъ на ихъ мирнй способы боротися за полѣпшене своеѣ гôркои долѣ, то е страйки и демонстраціи, россійскій урядъ вôдповѣдае кулями та нагаями, то имъ такожь нѣчого бôльшь не лишаеть ся, якъ брати ся за зброю. Деспотичный урядъ самъ робить своихъ пôдданцѣвъ революціонерами и самъ створюе въ своѣй державѣ революцію.

Що увляла-бъ зъ себе Америка, якъ бы въ нѣй не було свого часу революціи? Чи Вашінгтонъ, котрого зовуть батькомъ Америки, не бувъ революціонеромъ? Чи булабъ Америка „free country"? Чи вôльнобъ було тутъ приходити кождому, заробляти доляры денно, засновувати „сосайты", зберати мітинги и т. п., якъ бы американскй патріоты-революціонеры зъ Вашінгтономъ на чолѣ не здобули для Америки свого часу волѣ? Штундисты въ Росіи, не вважаючи на царскій указъ про волю вѣры, ще и до свого часу по тюрмахъ гниють, а страйкарѣвъ после нового царского указу будуть судити военнымъ судомъ, то е засуджувати на смерть, а въ Америцѣ баптисты на вулицяхъ проповѣдують, а страйки уряджувати такожь нѣхто не перешкаджае.

Тôлько не у кождого э стôлько мужества и бажаня загального добра, щобы вôнъ зъ оружіемъ въ рукахъ взявъ ся обстоювати народну справу и жертвувавъ свôй власный благобутъ, а часомъ и житє на корысть загалу. На те годнй тôлько тй, для кого народне благо стоить высше вôдъ усього. Міліоны людей спôвчувають революціонерамъ, але тôлько тысячѣ роблять ся революціонерами, и тй суть найкращй сыны свого народу.

Отже и борба уряду проти революціонерôвъ е борбою проти народу. И те, що боротьба ся зô стороны уряду супроводить ся такими страшными звѣрствами, те що революціонерôвъ такъ нещадно усѣми способами нищать, — тй страшнй факты яснѣйше вôдъ усякихъ слôвъ свѣдчать те, що царь и его урядъ суть лютыми ворогами свого народу, що вони нѣ передъ найстрашнѣйшимъ злочиномъ не зупинять ся, абы тôлько держати за собою свою власть, не подѣлити ся нею зъ народомъ.

Усе те не свѣдчить про силу уряду. Бо сила уряду полягае на довѣрію народа. Тамъ, где урядъ иде поручь зô вонымъ народомъ, тамъ ця спôлка увляе собою велику силу. Прикладôвъ тому въ исторіи народôвъ е досыть. Ще не давня вôйна Бурôвъ зъ Англіею показала тежь саме. Жмена Бурôвъ (усього зъ жѣнками и дѣтьми якихъ 300 тысячь) проявила могутне противеньство одной зъ найбôльшихъ державъ свѣта и заледве не знищила повагу Англіи, яко свѣтовои державы. Але то для того, що тамъ урядъ и народъ творили собою одно тѣло, и усѣ вчинки уряду цѣлкомъ вôдповѣдали волѣ народа.

Не теже бачимъ въ Росіи. Зъ кождымъ крокомъ боротьбы народа за волю, провала межь народомъ та урядомъ усе росте и росте. Ще пôсля того, якъ въ Петербурзѣ 22-го Сѣчня минулого року убили 3 тысячѣ робôтникôвъ, тогдѣ ще говорили, що тое стало ся через якусь помылку, що царь нѣчого о тôмъ и не знавъ навѣть. Але теперь ужь годѣ кого-небудь дурити подôбными байками. Царь добре знавъ про те, що дѣялось въ Москвѣ. И той фактъ, що усе те робило ся не тôлько за вѣдомостію царя, але и за его волею, показало усѣмъ, хто ще бувъ слѣпый на те, чого треба сподѣвати ся вôдъ царского уряду. Провала межь урядомъ та народомъ зробила ся не до переходженя. Число ворогôвъ царя збôльшилось, а прихильникôвъ зменьшилось.

Цареви удало ся придушити на цей разъ страйкъ и розрухи, але тымъ не знищились причины, котрй выкликували усе те. Кулями та багнетами голодныхъ не нагодуешь.

Якъ бы царь корыставъ ся довѣрємъ народу, то досыть булобъ одного его слова, щобы привести сѣхъ до послуху. Такъ зъ початку революційного руху и було: цареви удавало ся часомъ, хочь ненадовго, заспокоити край выданемъ то манифесту, то указу зъ рôжными обѣцянками, але вѣрность царя скоро вôдкрывала ся; и теперь царь уже покинувъ политику „лисячого хвоста" а прийнявсь за политику выключно „вовчого зуба". Уже урядъ бачить, що ошукати народъ не удасть ся, що лишило ся тôлько силою бороти ся проти вызвольничого руху. Царь уже не выдае манифестôвъ „зъ великими милостями", а дбае лише о „лояльность войска", старае ся лише о те, щобы войско не перейшло на сторону народу.

И ця змѣна политики свѣдчить не про що друге, якъ про цѣлковиту негатность уряду правити краемъ, и така побѣда не е побѣдою, а лише посвѣдчене въ тôмъ, що иньшого ратунку сучасный урядъ не мае. Може, того фальшивого положеня сучасного уряду не бачить царь и „камариля". У всякôмъ разѣ вони зовсѣмъ про те не дбають. Вони тѣшать ся часовою побѣдою и спѣшать помстити ся на тахъ, кого вони вважають за побитыхъ.

Вони розстрѣлюють тихъ, хто бравъ удѣлъ въ повстаню, арештують и засылають на Сибѣръ усѣхъ пôдозрѣлыхъ, знову набивають тюрмы страйкарями та членами рôжныхъ организацій, знову притискають поступовй часописи и взагалѣ силують ся завести таке положене, яке було до войны зъ Японцями.

Але хибнôсть такои тактики и фальшивôсть становиска уряду дуже добре бачить Вітте. Вітте бачить, що треба завести хочь сякій такій конституційный ладъ, хочь показову, хочь купу конституцію, що треба зробити хочь показъ правового державного ладу. Треба те зробити коли не для власныхъ пôдданцѣвъ, такъ бодай хочь для другихъ державъ, котрй инакше не позычать грошей. Для того то Вітте и хоче на гвалтъ скликати Державну Думу, щобы показати въ той спосôбъ, що въ Росіи усе стоить добре. Якъ доносять, Дума буде скликана и почне свои засѣданя, якъ тôлько буде выбрана хочь половина пословъ до неи. Ця поспѣшность въ такой важной справѣ, якъ скликане Державнои Думы, мае метою ще и те, щобы урядъ мôгъ скористати ся часовою побѣдою. Поки робôтники розбитй, проводирѣ ихъ поарештованй, робôтничй и другй поступовй часописи пригнѣченй, передвыборча агітація унеможливлена, можна бути певнымъ, що въ Думу не пройде жаденъ представникъ вôдъ робôтникôвъ и що въ члены Думы урядъ набере такихъ людей, якихъ самъ схоче.

Але чого варта буде така Державна Дума, чи удасть ся цареви зъ еѣ помочею позичити грошей, щобы далѣ вести вôйну зô своимъ народомъ, и взагалѣ чи довго буде царь тѣшити ся своею побѣдою, скоро побачимо. А на разѣ положене въ Росіи мало чимъ вôдмѣнне вôдъ того, яке було 2—3 роки тому назадъ и яке привело до сучасной революціи. Однаковй-жь причины створюють и однаковй наслѣдки, и новый выбухъ революціи висить надъ Росіею.

Революція въ Росіи.

Невеселй свята наступають для народôвъ Росіи. Сумного презента зробивъ царь своему краеви: тысячѣ удôвъ и сиротъ, мужѣ и отцѣ котрыхъ полягли вôдъ царскихъ куль въ боротьбѣ за волю, умывають ся слезами. А надходячій Новый Рôкъ застае усю Росію въ тôмъ же самôмъ страшнôмъ напруженю боротьбы, въ якôмъ вона була и рôкъ тому назадъ. Тôлько теперь боротьба обхопила увесь край, усѣ народы, и урядъ зô своеи стороны [illegible] способôвъ, мобилизуе [illegible] свои силы, щобы не дати ся побѣдити своему народови. Революція досягнула до высокого степеня гостроти. Особливо до завзятои битвы дôйшло въ Москвѣ. Москва здавна була центромъ Росіи, уся исторія котрои вôдъ часôвъ татарского ярма обертала ся навколо Москвы, якъ земля навколо своеи оси, и теперь въ промысловôмъ и торговôмъ житю краю Москва мае далеко бôльше значѣне, якъ Петербургъ. Отже и „Матушка Москва" приеднала свôй голосъ до загального протестуючого голосу усѣхъ мѣстъ и народôвъ Росіи. Москва такожь высловилась за скинене самодержавія, котре вона сама жь колись, якъ була потреба, и выховала, и голосъ Москвы, и безъ того маючій велику вагу, рознѣсъ ся далеко гучнѣйше, якъ голосъ якого другого мѣста. Пôдъ своими уже давно высловлеными бажанями Москва такъ щедро росписала ся своею кровію, якъ того ще не зробило жадне друге мѣсто.

Але, цѣ кровавй подѣѣ въ Росіи, маючй епохальне значѣне не лише для народôвъ, зъ котрыхъ складаесь Росія, але и для цѣлого свѣта, чекають ще на судъ будучины, судъ исторіи, а на разѣ можна зробити лише короткій перегляд подѣй остатнѣхъ часôвъ.

Битва въ Москвѣ велась зъ незвычайною завзятôстю зô стороны революціонерôвъ. Побитй въ одной мѣсцевости вони збирали ся въ другôй, замѣсть одныхъ розбитыхъ барикадъ вони будували другй. Але нѣчого не могло протистояти огневи зъ гарматъ. Гарматы розбивали барикады и запалювали будинки, въ котрыхъ вôдбували ся зôбраня революціонерôвъ. Битва тревала 9 день (вôдъ 22-го до 30-го грудня), и майже що-дня генералъ Дубасовъ, котрый мавъ команду надъ вôйскомъ въ Москвѣ, доносивъ цареви, що сила революціонерôвъ зломлена, а на другій день доносивъ, що тамъ а тамъ вели ся знову битвы.

26 грудня революціонеры покинули центральнй частины мѣста, де широкй и прямй вулицѣ були дуже выгôднй для артилеріи, и подались на окраины. Тамъ надъ будованемъ барикадъ день и нôчь працювало бôльшь, якъ 1000 душъ. Тй барикады були побудованй дуже штучно и умѣло. Вôйско, котре займало центральну частину мѣста чекало на пôдмогу, щобы почати загальный натискъ на революціонерôвъ. Революціонеры вôдбили собѣ шѣсть скорострѣльныхъ машинъ.

Шѣсть тысячь робôтникôвъ замкнули ся на фабрицѣ Сутина. Ихъ окружила кавалерія и артилерія, котра почала розстрѣлювати зъ гарматъ фабрику и въ короткій часъ уся фабрика була обхоплена огнемъ. Сотнѣ робôтникôвъ загинули въ полуменѣ, а другй були перебитй жовнѣрами.

Въ тойже день князь Щербатовъ въ помôчь вôйскови зъорганізувавъ „чорнй сотнѣ", а генералъ Дубасовъ выдавъ имъ зъ военныхъ складôвъ оруже и набоѣ.

27 грудня революціонеры були подѣленй на 3 вôддѣлы, зъ котрыхъ каждый оперувавъ въ окремôй частинѣ мѣста.

Въ тойже день до Москвы приѣхали генералы и офіцеры зъ Манджурскои арміи, котрымъ не дуже пощастило въ вôйнѣ зъ Японцями, и вони спѣшили въ Москву, щобы въ вôйнѣ зъ народомъ повернути собѣ назадъ утрачену военну славу. Въ ихъ числѣ бувъ и вѣдомый генералъ Міщенко. На стаціи на нихъ напали революціонеры, але Міщенко зъ двома офіцерами утѣкъ, а пятьдесять другихъ офіцерôвъ революціонеры забрали въ плѣнъ, вôдобравши у нихъ ихъ зброю и выпустили, взявши зъ нихъ слово, що вони не будуть брати удѣлу въ вôйнѣ проти народу.

28-го, 29-го грудня мѣсто по прежньому уявляло собою поле великои битвы. По всѣхъ кôнцяхъ гремѣли сальвы и стрѣлы зъ гарматъ, але силы революціонерôвъ зменьшались, вôйско-жь що-день то приходило свѣже. Зъ рештою, революціонеры були загнанй на фабричну окраину „Прѣсная", де и забарикадувались знову. Звôдтамъ вони посылали вôддѣлы, котрй нападали на патрулѣ, псували желѣзнй трѣки, перетинали телеграфичнй и телефоничнй дроты и взагалѣ вели такъ звану партизанску вôйну.

30-го Дубасовъ доносить, що революціонеры цѣлкомъ побитй, але троха згодомъ доносивъ, що артилерія обстрѣлюе частину мѣста „Прѣсная", де революціонеры все ще держуть ся.

Мѣсто, якъ свѣдчать самовидцѣ, уявляе собою сумный видъ. Скрôзь пожежѣ, котрй подекуды не загашенй ще и доси, многй великй будинки розруйнованй, улицѣ поритй шанцами, и взагалѣ мѣсто мае не лѣпшій видъ, якъ оно мало въ часы Наполеона въ 1812 роцѣ.

По другихъ великихъ мѣстахъ Росіи вôдбулись такожь великй битвы.

Урядъ святкуе свою побѣду надъ народомъ, и спѣшить выкорыстати наслѣдки своеи побѣды. Кабінетъ Віттого оголосивъ нову выборчу систему: система выборôвъ буде подвôйна. Усѣ маючй выборче право выбирати-муть зъпочатку выборцѣвъ, а тй уже будуть выберати пословъ до Думы Державнои. Крôмъ того, маючй право голосованя подѣленй на 2 клясы: мешканцѣ мѣстъ и селянъ. Мѣскй робôтники сильно обмеженй въ правѣ голосуваня, такъ що въ Петербурзѣ наприкладъ, на 10 тысячь робôтникôвъ припадае оденъ выборецъ. Селяне обмеженй ще бôльше.

Выборы мають почати ся заразъ-же, и Державна Дума буде скликана, якъ тôлько хочь половина пословъ буде выбрано.

Взагалѣ усе, що тычить ся Державнои Думы, робить ся зъ незвычайнымъ поспѣхомъ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ на „Народний Фонд" в Америці.

1) Pittsburg, Pa. Надлетіла птиця довгоноба понад хату Івана Бандровского, члена Братства сьв. о. Николая і Р. Нар. Союза і вкинула ему синка, котрому при Кресті дано імя Михаїл. На крестинах дуже ладно гості забавляли ся а при тій забаві не забули і на Руску Бурсу в Америці і зложили на руки Ізидора Костюка і Теодора Ґута такі жертви: по 1 дол. Владимір Мількович, Теодор Ґут, Іосиф Волошиньский, Ізидор Костюк; по 50 цнт. Ів. Бандровский, Теол. Вовчко, Мих. Бандровский, Марія Дашинець, Онуфрій Кіт, Вас. Ілечко, Григорій Вачинич; по 25 ц.: Ів. Ґут, Юлія Ґут, Юлія Вовчко, Каролина Бандровска, Павлина Вовк, Гнат Бандровский. Разом $9.00

2) Baltimore, Md. На крестинах у Николая Дурдели дня 25. Грудня зібрали Йосиф Кульчицкий і Макар Тирпак слідуючі жертви на Руский Народний Фонд по 1 дол.: Николай Дурдела; по 50 ц.: Макар Тирпак, Франк Пашкевич, Павло Войтович; по 40 ц. Іван Бартох; по 25 ц.: Анна Боднар, Іосиф Кульчицкий, Блажей Ґрень, Іван Гумнюк, Стефан Бартох, Том Гальчук; по 20 ц.: Павло Солодкий, Магдалина Бартох; по 10 ц.: Теофіл Федоронько, Теофіл Захарко, Альойз Клеменчук; по 5 ц. Іван Чекета — разом $5.00

3) Priceburg, Pa. Ігнат Лиґус зібрав з тикетів і на одних хрестинах в Прайсбургъ, — разом жертв $2.50.

4) Philadelphia, Pa. На хрестинах у Стефана Демкова в Неділю дня 24. Грудня 1905 зібрав Мих. Поляк $6.50. (Спис тих, що жертвували поданий в осібній дописи.)

5) Товариство Руских Патріотів в Philadelphia, Pa. місячне $1.80

Сотвори Господи многая літа новонародженым руским Американцям: Михайлови Бандровскому, Павлови Дурделї і Анні Демків. Нехай ростуть на потіху родичам, на хвалу Бога і на славу Руси-України! Многая літа честним родичам, їх честним гостям і славним колекторам патріотам. Народний Комітет складає їм щиру подяку за труд а особливо неутомимому честному Теодору Ґутови, котрий будучи руским [illegible] тичом з роду своїм патріотизмом засьвідчив не лише шляхотність походженя [illegible] еще більше шляхотність і благородність души і серця.

За Народний Комітет:
о. Іван Білавський [illegible], секретар
Box 375, Olyphant, Pa.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель	КОНСТ. КИРЧÓВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь	С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ	АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель ....С. Митренко Olyphant, Pa.

Заст. секретаря ....Иос. Кульчицкій Baltimore, Md.

Заст. касіера ....А. Янковичъ Mc Adoo, Pa.

Радні:

А. Валевскій ....St. Louis, Mo.
А. Севастіцкій ....Trauger, Pa.
А. Кобакъ ....Olyphant, Pa.
Ал. Сорона ....Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ ....Terryville, Conn.
Ив. Сенько ....Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко ....Mc Adoo, Pa.
Нил. Домбровскій ....Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій ....Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ ....Mt. Carmel, Pa.

Головный организаторъ:

о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

Вступайте до Союза!

„Союзъ“ — одинока руско народна организація въ Америцѣ.

Принимае членôвъ вôдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне после лѣтъ.

Мѣсячне вôдъ 25 до 70 центôвъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вôдъ 15.00 до $300.00,

Въ разъ утраты: а) обохъ очей, обохъ або рукъ $600.00,
б) одной руки або ноги $200.00,
в) одного ока $100.00,

Коли отецъ родины въ шпиталі божевôльныхъ, Союзъ платить до року роднинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. Н. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачѣ до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписує ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Головн. Касіера, але вразъ въ выказами до Голов. Секретаря. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

МИХАИЛЪ ТЕНИКЪ, членъ Р. Н. Союза, вôд. 78 Minersville, Pa., упоковвъ ся 8-го Децембра, 1905. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Волица, повѣту Янова.

МАРІЯ ВОНЧАКЪ, жена Стефана, члена Р. Н. Союза, вôд. 78 Minersville, Pa., упокоила ся 14-го Децембра 1905.

МИХАИЛЪ ГОРВАДЪ, членъ Р. Н. Союза, в. 119 Latrobe, Pa., упокоивъ ся 14 го Децембра 1905. Небôщикъ походивъ зъ Угорщины, села Шаркадь, стол. Берецкои.

ЗАХАРЪ КРÔЛЬ, членъ Р. Н. Союза, вôд. 4 Jersey City, N. J., упоковвъ ся 15 го Децембра 1905. Небôщикъ походивъ зъ Галичины, села Новиця, пов. Горлицѣ.

Вѣчная память!

КВИТЪ $461.96

на чотыриста шѣстьдесять одинъ долярôвъ и 96 центôвъ, котрі я, Анна Гацицъ отримала яко посмертну запомогу по своимъ мужу Стефанови зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Крампна, 13 Грудня, 1905.

Анна Гацицъ, †
подпис. Мих. Хоминъ,
Свѣдки { Андрей Чаклошь, Лукачь Кобелякъ,
о. Йосифъ Пелеховичь, парохъ въ Крампній,
Василь Бованко, секретарь.

Ч. 724. КВИТЪ $265.00

на двѣста шѣстьдесять пять долярôвъ, котрі я. Антонъ Петрочко отримавъ яко посмертну запомогу по жонѣ Аннѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Olyphant, Pa., Dec. 25. 1905.

Антонъ Петрочко,
Свѣдки { Василь Петрочко, Яковъ Гриненко,
Костъ Шибскій, предсѣд.,
Мих. Паздрѣй, секретарь.

Ч. 733. КВИТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрі я. Кирило Демчко отримавъ яко посмертну запомогу по жонѣ Маріи зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shenandoah, Pa., Dec. 24, 1905.

Кирил Демчко,
Свѣдки { Максимъ Курила, Кипріянъ Косаръ,
Гарасимъ Курила, предс.,
Семанъ Демчко, секретарь.

Ч. 726. КВИТЪ $50.00

на пятьдесять долярôвъ, котрі Руска Церковь въ Шамокинъ, Па. отримала яко посмертну жертву по бл. п. Михайлѣ Лазовскôмъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shamokin, Pa., Dec. 31, 1905.

Никита Тиханьскій,
Свѣдки { Иванъ Глова, о. Константиновичь,
Гав. Малинякъ, предсѣдат.,
С. Хорощакъ, секретарь.

Ч. 730. КВИТЪ $300.00

на триста долярôвъ, котрі я. Ева Малинякъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Прокопѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Shamokin, Pa., ... 1905.

Ева Малинякъ,
Свѣдки { Ант. Лучковецъ, Стефанъ Кашь,
Гав. Малинякъ, предсѣдат.,
С. Хорощакъ, секретарь.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. пророка Илія въ Mahanoy Plane, Pa., вôд. Союза 28, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцяхъ Януару и Февруару 1906 безъ вступного.

Ст. Гричишинъ, секретарь.

[illegible]ІЄ.

1. [illegible] братства св. О. Николая въ Pittsburg, Pa. мають явити ся на мітингъ въ другу Недѣлю по першôмъ, Януара 1906 року о 2½ годинѣ пополудни.

2. Кождый членъ повиненъ принести зъ собою, або прислати черезъ почту, вѣдомости: де вôнъ робить и якъ называе ся та компанія. Хто не знае писати, най прийде и самъ скаже.

3. Коли задалеко прийти на мітингъ, най пише а такожь членьскі вносы присилае на адресу: Rev. N. Stefanovich, S. S. Carson str., 619, Pittsburg, Pa.

4. Опѣкуны хорыхъ за 1905 рôкъ мають принести на мітингъ книжки и вôддати предсѣдателеви.

Голов. предсѣд., Н. Стефановичь, предсѣдатель, Н. Войтовичь, касіеръ, Иванъ Брейнинчинъ.

БРАТСТВО

св. Арх. Мих. въ Beaver Meadows, Pa., вôд. Союза 95, отримувало дня 31-го Грудня м. року рôчный мітингъ, на котрôмъ було здане касове справоздане за 1905 рôкъ и бувъ выбраный новый урядъ на 1906 рôкъ. Выбраний були слѣдуючі: Преславскій Акимъ, предсѣдатель; Баранъ Михайло, заступникъ предсѣдателя; Хованець Алекс., секретарь; Володимиръ Шипула, записникъ; Василь Яканинъ, касіеръ; Потоцкій Андрей и Сильвестеръ Петракъ, дозорцѣ касы; Гаврило Мейза и Францъ Петракъ, дозорцѣ хорыхъ; Павло Петракъ, заставникъ; Андр. Гмитринъ, дверникъ. Листы и другу кореспонденцію до нашого братства треба адресувати такъ:

Alexander Chowanec,
Box 180, Beaver Meadows. Pa.

БРАТСТВО

Пресв. Богор. вôд. Союза 86, въ Olyphant, Pa. отримувало дня 24-го Грудня м. року рôчный мітингъ, на котрôмъ було здане справоздане за цѣлый рôкъ и бувъ выбраный новый урядъ на 1906 рôкъ. Предсѣдатель, Баганъ Василь; его заступникъ, Савчакъ Иванъ; касіеръ, Митренко Семанъ; его заступникъ, Мыйка Михайло; секретарь, Гбуръ Стефанъ; его заступ., Пѣняньскій Павло; капітанъ, Сосницкій Дмитро; его заст., Крутый Иванъ; секретарь Союза, Климъ Михайло; его заст., Кривиньскій Василь; опѣкунъ хорыхъ, Гулячокъ Микола; его заступникъ, Воробель Михайло; дверникъ, Худикъ Иванъ; его заступникъ, Иваницкій Куба.

Н. Рибчакъ, б. секретарь.

БРАТСТВО

св. Арх. Михаила, вôд. 14 Р. Н. Союза, въ St. Louis, Mo. на рôчнôмъ мітингу дня 3-го Децембра 1905 выбрало слѣдуючій новый урядъ на 1906 рôкъ: Михайло Ридзикъ, предсѣдатель; Стефанъ Макара, заступця; Григорій Копча, секретарь; Василь Болодѣй, заст.; Алекс. Валевскій, касіеръ; Михайло Гойда, заступця; опѣкуны хорыхъ: Петро Бугель и Иванъ Репа на Савтъ Ст. Луісъ, Андрѣй Ридзикъ и Илько Сисакъ на Нортъ Ст. Луісъ, Фецьо Кельо на Медисонъ, Ілл., Діонизій Лабашь на Белвилъ, Ілл., Семанъ Стеранковичъ на Мервилъ, Ілл.; Яцко Ружила, дверникъ; контрольна комісія: Стефанъ Шубакъ, Иванъ Мазиковичъ и Францішекъ Кштонь. Адреса братства:

Gregory Kopcha,
173 St. Geo. St., St. Louis, Mo

БРАТСТВО

св. АА. Петра и Павла, вôд. Союза 46, въ Plymouth, Pa. выбрало 17-го Грудня м. р. на рôчномъ мітингу слѣдуючій новый урядъ на 1906: Андрѣй Канюкъ, предсѣдатель; Иванъ Штефко, его заступця; Симко Бацакъ, заступця; Стефанъ Цицакъ, его заступникъ; Стефанъ Гринякъ, секретарь; Андрѣй Биропь, капітанъ; Иванъ Нѣмець, ревизоръ; Иванъ Гринкевичъ и Стефанъ Балабухъ, пôсланцѣ; Федоръ Балалякъ и Иванъ Несторякъ, хоружѣ; Михайло Штефко и Андрѣй Боѣвка, дверники; Кôндратъ Лукачикъ, дозорця хорыхъ. Листы просимо засилати на адресу:

Стефанъ Гринякъ,
616 Ransom St., Plymouth, Pa.

ПОВІДОМЛЯЄМ

всіх членів тов. „Любов“ і 45 відділ Союза в Филаделфії, Па., що на річнім мітингу, дня 10-го Грудня м. р. вибрано новий уряд на 1906 рік. До уряду ввійшли: Михайло Поляк, председатель; Іван Кречковский, заступець предс.; Стефан Демків, секрет. тов. „Любов“; Стефан Мусяла, секр. Союза; Андрій Вислоцкий, касієр тов.; Яцко Петриковкч, касієр Союза; Михайло Довбенко і Николай Росолович, контрольори; Н. Росолович, дверник. Понизше подаємо свої адреси, в справі Союза просим удавати ся до секретаря Союза: Стефан Мусяла, 1331 Lawrence St., а в справі товар. до секретаря товариства: Стефан Демків, 618 S. 2nd Str.

ПОВІДОМЛЯЄМ

членів бр. св. Косми і Дамяна в Ansonia, Conn., що річний мітинг відбуде ся 15-го Січня 1906 року точно о годині пів до 5-ої пополудни в церковній гали. На сей мітинг мусить явити ся кождий член і членкиня під карою 50 цт. Кождий член повинен прийти послухати справоздання, яке буде ся здавати за минулий рік, і переконати ся чи справді згадане брат. сповнає свої задачі, котрі були поставлені [illegible] его заложеню. Тож кличем і прос[illegible] усіх прибути численно, тим більше, що на тім мітингу буде вибира[illegible] новий уряд на 1906 рік. [illegible] само будемо принимати нових член[illegible].

За Уряд брацкий:
Мартин Нелех, предсѣдатель,
Кондрат Горбаль, секретар.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Ормродъ, Па., вôд. 124, повѣдомляе всѣхъ своихъ членôвъ, що мітингъ вôдбуває ся кождого мѣсяця въ другу Недѣлю по першôмъ. Зачинає ся о другôй годинѣ пополудни. Кождый членъ, котрый не єсть занятый при роботѣ на той часъ, мае явити ся на мітингу. Дальше обовязуемо ся и до васъ, братя Русины, котрі еще не належите до жадной организаціи а жиєте на Ормродъ и околиці: Приступайте до нашого братства и до Р. Н. Союза. Знаєте любі братя, що Р. Н. Союзъ платить шѣстьсотъ долярôвъ посмертного, платить за утрату ноги, руки, ока и т. д. а мѣсячне лише 70 центôвъ. Наше братство платить 50 долярôвъ на похоронъ, и 5 долярôвъ на тыждень хорои подпоры лише за 50 центôвъ на мѣсяць. Згадайте собѣ дорогі братя, що на нашôмъ плейзѣ такъ часто стае ся нещасте, згадайте самі за себе и за свои жѣнки, дѣточки, батькôвъ и т. д. Не вôдкладайте зъ дня на день, не кажѣть, що незадовго пойдете до краю, бо чоловѣкъ рано иде до роботы а не знае чи на вечеръ поверне домôвъ. Просимо васъ, абы вы уже разъ застановили ся и не приступали до тыхъ асекурацій зъ Allentown, Pa. Ходить агентъ и намовляе васъ, абысьте ся дали записати, але вы скажѣть ему вôтверто, що не вступите. Знаєте, дороги братя, небôщика Грещака Ивана? Небôщикъ платив[illegible] рôку лѣтъ глѣ у Алентавнъ а тамъ само належавъ и до Р. Н. Союза. Коли померъ, то его жѣнка отримала грошѣ вôдъ Р. Н. Союза. Бо здадто[illegible] клопоту а зъ асекураціи анѣ одного цента. Горнѣть ся усѣ до ведна Русины до братства и до Р. Н. Союза, бо то наша найлѣпша организація. — Иванъ Стушка, предсѣдатель.

РÔЧНЫЙ МІТИНГЪ

членôвъ парохіи св. Ап. Петра и Павла въ Ансоніи, Конн. вôдбуде ся 21-го Януара 1906 року о 4 годинѣ пополудни, въ мѣсцевôй галѣ подъ церковю. На тôмъ мітингу буде здане справоздане доходôвъ и розходôвъ за 1905 рôкъ и буде выбиратися новый урядъ на 1906 рôкъ. Просимо усѣхъ честныхъ парохіянъ щобы прийшли на той мітингъ въ якъ найбôльшôмъ числѣ и озглянули, чи добре газдувавъ урядъ грôшми, котрі вони зложили. — Бережмось братя щиро до праці, и певно, мы довершимо те святе дѣло, яке мы почали сего року.

За Комітетъ:
М. Грицко, предсѣдатель,
К. Горбаль, секретарь,
У. Бреня, касіеръ.

— ДНЯ 10-го Грудня вôдбувъ ся рôчный мітингъ братства св. О. Николая въ Perth Amboy, N. J., вôддѣлъ Союза 04, на котрôмъ выбрано на рôкъ 1906 слѣдуючій новый урядъ: Ник. Вавричакъ, предсѣдатель; [illegible] Шкуратъ, секретарь; П. Годованецкій, касіеръ; Ром. Сидоръ, заступникъ предс.; Кир. Пелешакъ, заступникъ секр.; Яковъ Полинка, заст. касіера; Контрольна комісія: Андрій Федорикъ, Павло Падлякъ; дозорцѣ хорыхъ: Илько Стрѣльскій и Стеф. Молочникъ; капітанъ: Ф. Пенецкій; его заступникъ Т. Годунынъ; дверникъ, Осифъ Богутъ; рада братства: Вас. Фецичъ, Доринъ Сидоръ, Петро Сироко, Андр. Лабуда, Дофанъ Ю. Кравець. Братя вступайте до братства и до Союза.

[illegible]. К. Шкуратъ, секретарь.

— НАЙБІЛЬШЕ русие братство в Carnegie, Pa., „Бр. св. Петра і Павла“ від. 55 Р. Н. Союза на річнім мітингу 10 Грудня вибрало слідуючий уряд на р. 1906:

П[illegible] Ант. Астряб, заст. Варт. Шибски[illegible]; секр. Іван Паньковский; заст. [illegible] Добуш; касієр Лучка Бутин, заст. [illegible] Шляхта, опікуни хорих: Іван [illegible], [illegible] і Яцко Гойсан, контрол. [illegible] Скасно і Петро Щерба мол.; дверн. [illegible] Бость Придик і Гр. Фарняк; [illegible] Мат. Вархоляк, Лешко Німець, Лодій Іван і Гр. Фарняк; шалки: Ів. Гибай і Гн. Турко; колект.: П. Телеп; касієр Союза, Ів. Адзима, секрет. Союза Гр. Бульчицкий; заст. Анд. Брандебура.

Мітинги відбувають ся в Нед. по 8-ім кождого місяця в гали цецковній 220 Jane Str. До сего брацтва приймає ся кождого Русина, котрий єсть честний і здоровий і до доброго охочий. Кождий член в разі слабости дістає тижднево запомоги $5.00 а в разі смерти $100.00 від брацтва а $600.00 від Союза. Ану но честні братя Русини з Карнегі і зі всіх сусідних плейзів, поки ще час забезпечіть себе і свою родину в нашім рускім старшім брацтві.

Уряд Брацтва.

Адрес: R. Library,
Box 1091 Carnegie, Pa.

Збирайте жертвы на Руский Нар. Фондъ

БРАТСТВО

св. АА. Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa., вôддѣлъ Р. Н. Союза 27, буде принимати въ мѣсяцѣ Януару и Февруару 1906 новыхъ членôвъ за половину вступного.

Никита Сѣйчакъ, предсѣдатель,
Лешко Фринцко, секретарь,
Данько Гарбера, касіеръ.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА.

Сердечно дякую всѣмъ головнымъ Урядникамъ Руского Народного Союза за такъ скоре выплачене менѣ посмертнои запомоги по моѣй жѣнѣ Маріѣ.

Кирилъ Демчко.
Гарасимъ Курила, предс.,
Семанъ Демчко, секретарь,
Максимъ Курила, свѣдокъ,
Кипріянъ Косаръ, свѣдокъ.

Великий Баль.

Братство св. Володимира, від. Союза 108, в Ню Йорку устроює великий баль, дня 3-го Лютого 1906 в Liberty Hall, 255—263 E. Houston Str. Запрашаємо всіх честних Русинів і Русинок з Ню Йорку і околиці. Маємо надію, що численно прибудете, а певно не пожалуєте. Вступ від особи 25 центів. Початок о 7-й годині вечером. Музика буде знаменита. За добру забаву ручить

Балевий Комітет:
І. Притула, председатель,
Й. Сусідка, секретар,
А. Шеремета, касієр.

Гдѣ есть?

Хто хоче шукати своихъ кревныхъ черезъ нашу газету, най заплатить 25 центôвъ за оголошене наперед.

Де єсть?

мій брат, Дмитро Сикорс[illegible] [illegible] свого [illegible]хав до Монтріол в Мар[illegible] далеко в Black Lake Co. і в[illegible] як то саць не дає вiдомости пр[illegible]. Походить з Галичини, міста [illegible]ниці, повіту Чортків. П[illegible] в жовкраю жену і 6 дітий. Х[illegible] хто о нім, нехай ласкаво [illegible] адресу Rev. J. Sikorsk[illegible] Rosthern, Sask., а я за [illegible] доплене дам долара.

Де єсть?

мой братъ, Филипъ Ванько, родомъ зъ Блехнарки, повѣту Горлицѣ. Вôнъ мае пробувати въ Лезерн кaунті. Хто-бъ о нѣмъ знавъ, або вôнъ самъ, най напише [illegible] адресу:

Sophia Wanko,
Box 132, North Hadley, Mass.

ХОЧЕ ОДРУЖИТИСЬ

Русин зі всхідної Галичини, [illegible] [illegible] член Союза, Читальні і Січи. Робу[illegible] має сталу; заробляє місячно 80—9[illegible] долярів. Задля недостачі знакомости шукаю через „Свободу“ дівчини в віці від 18 до 26 рік. Всі листи відносячі ся до тої справи прошу адресувати.

Нгус Коvr,
422 Locust St., McKeesport, Pa.

Потреба кількох русконглійских учителів в К[illegible]надї. Кандидати зволя[illegible] голоситись до Mr. The[illegible] Wachna, Secretary-Trea[illegible]rer, Stuartburn, Man., Ca[illegible]da, пишучи до него власноручно по руски і по [illegible]глійски.

The Double Christmas

"AI! Ai! Ai!" tolled the bells mournfully, for sorrow had fallen upon the town of Moralia-on-the-Goodland-River and all the inhabitants thereof. There was to be no Christmas that year! The children of Moralia draped the windows in black, but the unfeeling mothers, seeing in the drapery the ruins of their best silk gowns, removed it and led the culprits away to that well known and much dreaded chamber of torture with which each house was supplied, in accordance with the decree of the wise and good mayor of Moralia, an apartment known familiarly to all the townsfolk as the spanking room.

And the cause of this gloom? These are the awful facts: Never before within the memory of man had a child of Moralia been known to do a naughty deed. But now it seemed that a curse had fallen upon the town. For the last month the children had led a most shocking life and had done the very naughtiest things that one can think of. They refused to rise from bed before 8 o'clock, they spoke at the table, and they even contradicted their eld-

THE TREE JUMPED WITH A GRIM CHUCKLE.

...maiden aunts were shocked; ...ers were grieved; the mayor ...ful. He called a conference ...others of Moralia.

"Something must be done," cried he, "to stop this frightful degeneration of ... morality of Moralia! If you do not ...e matters in hand, I will!" The poor ...others shook with fear at his thundering voice and tearfully wended their way homeward to plead with the children. They told them of the ancient traditions of Moralia-on-the-Goodland—how never in all the history of their town had a child been naughty and how the good conduct of the children of Moralia had been an example to all the world. Surely they would not disgrace the town by continuing in their wicked ways. But, alas, the curse was on them. They would not listen. The mothers awaited in fear and trembling the mayor's awful decree.

Next morning their suspense was ...ded. Little pages in blue and silver ...n about the town carrying the may...'s proclamation and blowing their ...umpets:

"...yez! Oyez! All ye wicked chil...en of Moralia, the most mighty and ...nerable mayor of Moralia-on-the-Goodland-River decrees that there shall ... no Christmas for the next five ...ars!"

At first the children seemed amazed. ...t soon their mothers saw them plot...g and planning to escape the pun...ment. They had a tree cut down ... taken to the town playroom; then ...y began to trim it; but, lo, as soon they touched it back the tree jump... with a grim chuckle. The children ...e terrified, and things began to look ...my indeed. The next day, instead ... being Christmas and tomorrow, ...ld be the day after tomorrow, for ... mayor had locked up the Christmas ... the town hall safe. What should ... do?

...t last, when twilight was deepening, ... sent their mothers to the town ... to plead for them. The mayor, ... was really kind hearted, though ..., was filled with pity at sight of ...r tear stained faces. He tried to ...ider a means of removing the pun...ent without sacrificing his dignity. ...st he hit upon one. "If any child," ...e, "can find in the 'Annals of the ...ren of Moralia' an account of one ...hty action I will remove the pun...ent."

... soon as the children heard the ...-away they rushed to the town ... and seized the "Annals." Each ...ead until she fell asleep, when ... would take her place, and so ...ere were 9,000,000,013 pages. ...e first fifty pages, all about ...ness of little Patience Prim...e waded through, the first lit... nodded, and the next child ...d. Thus the task went on. ...he last boy's turn came, only one-millionth of the book had been read. His voice grew lower and lower, drowsier and drowsier, ending in a snore heard only by the mice behind the town hall clock. And the Christmas still lay in the town hall safe!

When they awoke, the sun was peeping through the window bars, but it was not Christmas day; it was only the day after Christmas, and they went home sorrowfully.

Thus a whole year passed by. Now, the mayor had decreed that search in the library could take place only on Christmas eve. And now the next Christmas that ought to be was coming. They must not lose this also. So Christmas eve they went to the town hall, took down the "Annals" and began again. One by one they fell asleep, all but Gertrude, the naughtiest girl in Moralia. She must succeed, for it was mainly her fault that they had been punished. So she read on, glancing at the title of each page. She read through 90,000,003 pages. When she turned she found two leaves stuck together. Her heart beat violently, and with trembling fingers she tore them apart. There, on the ninety million and sixth page, a heavy black margin caught her eye. She began to read. The tale was of naughty little Priscilla, who when her mother had sent her to bed at 8 o'clock had stamped her foot and refused to go.

Quick as a flash Gertrude awakened the others and seized the book, and away they all rushed to the mayor's bedroom door. They broke it in, pulled the mayor out of bed and poured cold water down his neck to awaken him. At first he was wrathful, but on hearing their tale he rushed to the safe as fast as his weight would allow, unlocked it, took out both of the Christmases and handed them to the children.

So that year they had a double Christmas, and it was the very merriest that had ever been known in all the history of Moralia-on-the-Goodland-River.—New York Tribune.

Old Nuts to Crack.

If a lot of wild animals make a zoo, what do six pigs make? A noise.

What goes round a button? A goat.

What looks most like a half cheese? The other half.

Why did the board walk? Because the elevator road (rode).

What goes round and round and never touches sky or ground? Hands of a clock.

What has eyes but sees not? Potatoes.

What has mouth, but tastes not? River.

A Trick With Paper.

Hold your hand in a horizontal position, palm downward. Place a piece of paper about two inches square directly under and against the crack between the first and middle fingers and blow through that crack. Instead of flying away, the piece of paper will cling to your hand without support. This is because the current of air carries away some of the air between the paper and your hand, and the force of the outside air pressing on the paper makes it stick to the hand.

True Politeness.

True politeness is perfect ease and freedom. It simply consists in treating others just as you love to be treated yourself.

Morning and Evening.

7:30 A. M.

I am so sleepy; please go way!
I want to sleep the livelong day.
I don't like baths, I hate to dress;
I don't want breakfast now, I guess.
I wish that school was buried deep—
Oh, do go way and let me sleep!

7:30 P. M.

Why, mother, it's hardly dark.
I cannot go to bed by day.
I want to run out in the park
And hear the band begin to play.
I'm getting hungry, too, again;
I'm sleepy not a bit.
Oh ... I'm wide awake!
Let me stay ... the lamp is lit.

СМѢШНЕ.

По великихъ мѣстахъ бувають капелѣ циганьскѝ, котрѝ пригравають панамъ по реставраціяхъ. Вôдъ часу до часу ходить циганъ зъ тацою межи гôстьми и збирае датки на тацу. Але що циганъ то злодѣй и длятого потягае нишкомъ грошики зъ тацы до власнои кишенѣ. Але и на тое найшла циганьска голова способъ. Якій? Ото дають тому, що иде зъ тацою на квесту въ одну руку держати живу муху въ кулацѣ. Коли вертае дивлять ся чи е муха. Кулака не може отворати, бобы муха утѣкла и не може другою рукою цупнути до тареля!...

* * *

— Чи то правда, що твôй мужь померъ?

— На жаль, умеръ, нехай ему Господь дасть вѣчный спокôй...

— Такъ, такъ, при тобѣ вôнъ спокою не мавъ нѣ хвилины...

* * *

— Я радъ бы знати, скôлько ты сѣна маешь въ своей лепетѣ?

— На всякій случай не такъ богато, щобы тобѣ старчило на оденъ снѣданокъ!

Важне для Братствъ!

Кожде братство повинно мати **порядни книжки братскѝ**, въ котрыхъ бы було усе докладно записано, инакше выходить тôлько баламута, помылки и сварнѣ, черезъ що неразъ члены навить выступають зъ братства.

Щобы сему лиху зарадити, выдала „Свобода" **Головну Книгу для братствъ.** Въ книжцѣ тôй е на всьо рубрики. Є рубрика на имя и прозвище члена, на те коли вôнъ вступивъ до братства, коли до Союза, скôлько мае лѣтъ, жонатый чи самотный, за кого здавъ посмертне и т. п. Кромѣ того е умыснѝ рубрики на те коли членъ заплативъ вступне до братства а коли до Союза, чи мае заплачену вôдзнаку, шапку, поясъ, статуты, грамоту, книжку платничу и такѝ иншѝ рѣчи. Дальше въ тôй книжцѣ е зробленѝ рубрики на мѣсячнѝ и другѝ належитости до братства и до Союза, мѣсце на всякѝ уваги, якъ примѣромъ, скôлько коли взявъ запомоги, яку мае заплатити кару и таке инше. Книжка ся показуе також скôлько хто довженъ зъ одного року на другій до братства або до Союза. Книжка зроблена такъ, що зъ неѣ кождои хвилѣ зовсѣмъ ясно пôзнати якъ котрый членъ стоить въ братствѣ и Союзѣ и проте жадна змылка тутъ неможлива. Книжка надрукована на грубôмъ паперѣ, такôмъ якъ уживаесь на документы, шита руками, оправлена въ дуже тверду оправу, покриту сильнымъ полотномъ, роги и хребетъ мае шкôрянѝ. Всѣ стороны нумерованѝ а на початку книжки е index де треба записати на якôй сторонѣ котрый членъ е, щобы его легко можна було знайти. **Кождый членъ мае въ тôй книжцѣ одну сторону**, яка выстарчае на 4 роки.

Цѣна книжки зъ пересилкою така:

Книжка на 100 сторôнъ друку $2.00; на 152 сторôнъ $2.50; на 200 сторôнъ $3.00; на 252 сторôнъ $3.50; на 300 сторôнъ $4.00. На жадане можемо зробити и бôльшу книжку.

Єсли бы котре братство желало собѣ мати таку книжку, зволить надôслати вôдповѣдну суму грошей на адресу:

SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Посылайте грошѣ
черезъ Рускій Народный Дôмъ
и черезъ нашихъ посередникôвъ.

Хто посылае грошѣ до краю просто черезъ Р. Н. Дôмъ, най выпише, що потреба, на карточцѣ понизше:

Имя и назвиско того, кому посылаете грошѣ ....

Де мешкае (село або мѣсто) ....

Послѣдна почта ....

Кôлько коронъ .... На се посылаю доларôвъ ....

Назвиско посылаючого ....

Адресъ посылаючого ....

Тоту карточку треба вырѣзати и пôслати разомъ зъ чекомъ або мониордеромъ, выписанымъ на имя A. Sharshon, Shamokin, Pa. на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N.J.

За 10 до 12 днѣвъ грошѣ вже будуть доручені у краю.

Заразомъ подаемо имена посередникôвъ, котрѣ стало посылають грошѣ черезъ Р. Н. Дôмъ.

„Свобода", Scranton, Pa.
Юрій Хилякъ, Olyphant, Pa.
Юрій Фалатъ, Priceburg, Pa.
С. Ядловскій, Jersey City, N. J.
Ив. Голда, Mt. Carmel, Pa.
Ив. Тарбай, Elmira, N. Y.
Ив. Глова, Shamokin, Pa.
К. Котанчикъ, Shamokin, Pa.
И. Стеткевичь, „
А. Шарщонь, „
Н. Джмелякъ, Smokerun, Pa.
Т. Цѣркотъ, Ansonia, Conn.
Д. Капитула, McAdoo, Pa.
Гр. Ковалевичь, Sayre, Pa.
Ив. Бурштинъ, Buffalo N. Y.
Мих. Кричфалуши, Brownsville Pa.
М. Турокъ, Priceburg, Pa.
Т. Каськôвъ, McKeesport, Pa.
Ив. Даіякъ, Jessup, Pa.
Т. Поливка, Hazleton, Pa.
М. Сеґинъ, Deferiet, N. Y.
В. Бреяпъ, Terryville, Conn.
П. Ґера, Leetsdale, Pa.
М. Поляньскій, Auburn, N. Y.
Ив. Лощининъ, Buffalo, N. Y.
Гр. Сидоръ, Pittsburg, Pa.
Д. Мерена, Cohoes, N. Y.
Ив. Воргачь, Mt. Carmel, Pa.
П. Ленько, Christopher, Pa.
М. Петровскій, St. Louis, Mo.
Т. Глива, Manor, Pa.
О. Ставискій, Excelsior, Pa.
П. Галайда, Scenery Hill, Pa.
С. Демчко, Shenandoah, Pa.

Цѣна, кôлько бере Р. Н. Дôмъ за австрійскй грошѣ, если хто посылае просто до насъ:

За … коронъ	дол.	цнт.	За … коронъ	дол.	цнт.
5	1	17	170	34	88
10	2	20	180	36	92
20	4	25	190	38	96
30	6	28	200	41	00
40	8	33	300	61	45
50	10	37	400	81	85
60	12	42	500	102	25
70	14	46	600	122	90
80	16	50	700	143	40
90	18	55	800	163	70
100	20	60	900	184	30
110	22	64	1000	204	80
120	24	68	2000	409	50
130	26	72	3000	614	20
140	28	76	4000	816	50
150	30	80	5000	1021	00
160	32	84			

Посередникамъ належить ся крôмъ того за почту и паперъ.

Русины! Одѣнъ шеръ Р. Н. Дому коштуе $25.00. Сего року дівіденда буде 8 процентъ. Хто хоче купити шеры, най напише чекъ або моні-ордеръ на имя A. Sharshon (Shamokin, Pa.) и най той чекъ разомъ зъ листомъ зашле на адресу Rev. N. Strutynsky, 7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

Р. Н. Дôмъ пожичае грошѣ на праперти на першій морґічь на 6 процентъ.